

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

:

2017

Jan Kafka

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**Komparace výsledků testů herních dovedností a herního výkonu u
žáků vybrané ZŠ**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Martin Tůma, Ph.D.

Vypracoval:

Jan Kafka

Praha, srpen 2017

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

podpis autora:

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Rád bych poděkoval všem, kteří mě při tvorbě této práce podporovali.

Největší poděkování patří panu PeadDr. Martinu Tůmovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za jeho cenné rady.

Dále bych chtěl poděkovat panu řediteli ZŠ Žitomířská 885 Mgr. Jiřímu Slavíkovi za povolení výzkumu a spolupráci na jeho škole. Poděkování také patří učitelům tělesné výchovy, zejména pak Mgr. Jiřímu Chvojkovi, který mi pomohl s organizací praktické části.

V neposlední řadě bych rád poděkoval žákům, kteří se výzkumu účastnili.

Abstrakt

Název: Komparace výsledků testů herních dovedností a herního výkonu u žáků vybrané ZŠ

Cíle: Cílem mé práce je komparace výkonu v dovednostních testech s herním výkonem v jednotlivých utkáních florbalu, fotbalu a házené.

Metody: Jedná se o kvalitativní výzkum. K získání potřebných výsledků jsme použili metodu pozorování. Hodnocení bylo provedeno pomocí numerických škál, které obsahují verbální charakteristiku.

Výsledky: U sledovaných skupin jsme zjistili, že žáci, kteří prokázali vyšší úroveň dovedností v testech prokázali vyšší úroveň herního výkonu než žáci, kteří zdatnost v dovednostních testech neprokázali.

Klíčová slova: Házená, fotbal, florbal, herní činnosti jednotlivce, herní výkon.

Abstract

Title: The comparison of tests of playing skills and playing performance in primary school pupils

Objectives: The aim of the thesis is the comparison of skill tests with the actual skills performance in individual matches of floorball, football and handball.

Methods: The thesis is based on qualitative methods, where observation was used to obtain the results. The final points are obtained via the numeric scales which contain the verbal characteristics.

Results: In the groups we found out that pupils who demonstrated competence in skill tests were better evaluated in the individual gaming performance than the pupils who did not prove their proficiency in the skill tests.

Keywords: Handball, football, floorball, game activities of individuals, playing performance

Obsah:

1	ÚVOD	10
2	TEORETICKÁ ČÁST	11
2.1	CHARAKTERISTIKA STARŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU	11
2.2	POHYBOVÉ DOVEDNOSTI	11
2.2.1	OSVOJOVÁNÍ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ.....	13
2.2.2	TRANSFER POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	14
2.2.3	TESTOVÁNÍ MOTORICKÝCH DOVEDNOSTÍ	14
2.3	RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	15
2.4	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA SPORTOVNÍCH HER.....	17
2.4.1	HÁZENÁ	18
2.4.2	CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÝCH DOVEDNOSTÍ V HÁZENÉ	18
2.4.3	FOTBAL	19
2.4.4	CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÝCH DOVEDNOSTÍ VE FOTBALE.....	20
2.4.5	FLORBAL	21
2.4.6	CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÝCH DOVEDNOSTÍ VE FLORBALE	21
2.5	HERNÍ VÝKON VE SPORTOVNÍCH HRÁCH.....	23
2.5.1	CHARAKTERISTIKA INDIVIDUÁLNÍHO HERNÍHO VÝKONU.....	24
2.5.2	IHV V HÁZENÉ	24
2.5.3	IHV VE FOTBALE	25
2.5.4	IHV VE FLORBALE	26
2.5.5	PROČ BUDEME SLEDOVAT POUZE INDIVIDUÁLNÍ HERNÍ VÝKON	26
2.6	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	27
2.7	HYPOTÉZA.....	27
3	METODOLOGICKÁ ČÁST PRÁCE.....	28
3.1	VÝZKUM	28
3.1.1	VÝZKUMNÁ METODA	28
3.2	ZPŮSOBY DIAGNOSTIKY MOTORICKÝCH DOVEDNOSTÍ	28
3.2.1	DIAGNOSTIKA VE SPORTOVNÍCH HRÁCH.....	29
3.2.2	NUMERICKÉ ŠKÁLY	31
3.2.3	DIAGNOSTIKA V HÁZENÉ	31
3.2.4	DIAGNOSTIKA VE FOTBALE.....	31

3.2.5	DIAGNOSTIKA VE FLORBALE.....	32
3.3	TESTOVÁNÍ MOTORICKÝCH DOVEDNOSTÍ.....	33
3.3.1	TESTOVÁNÍ VE SH.....	33
3.3.2	POPIS VYUŽITÝCH TESTŮ.....	33
3.4	HODNOTÍCÍ ŠKÁLY	34
3.5	CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÝCH SOUBORŮ	36
3.5.1	MATERIÁLNÍ MOŽNOSTI ZŠ ŽITOMÍŘSKÁ 885 V ČESKÉM BRODĚ	36
3.5.2	1. SOUBOR	36
3.5.3	2. SOUBOR	37
3.5.4	POZOROVATELE	37
3.5.5	VÝBĚR VYBAVENÍ	37
3.6	PRŮBĚH VÝZKUMU.....	38
3.7	ANALÝZA DAT	38
3.8	VYHODNOCENÍ	39
4	VÝSLEDKOVÁ ČÁST	40
4.1	VÝSLEDKY 1. SKUPINY	40
4.2	VÝSLEDKY 2. SKUPINY	44
4.3	CELKOVÉ HODNOCENÍ CHLAPCŮ A DÍVEK	48
4.4	ANALÝZA ZÁVISLOSTI	49
4.4.1	1. SKUPINA	49
4.4.2	2. SKUPINA	51
4.5	POROVNÁNÍ TESTOVANÝCH SKUPIN	52
5	DISKUZE.....	57
6	ZÁVĚR	60
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	61
8	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	64
9	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

1 ÚVOD

Jako šestiletý chlapec jsem začínal hrát fotbal, protože se jednalo o nejdostupnější sport v našem okolí. Fotbal jsem aktivně hrál patnáct let. Ovšem vždy jsem rád hrál i jiné hry, které byly u nás na vesnici prostředkem zábavy. Nejčastěji jsme hráli různé formy florbalu, basketbalu nebo házené.

Téma jsem si vybral z více důvodů. Prvním důvodem je moje studium zaměřené na vzdělávání, proto mě zajímá prostředí, ve kterém ve svém profesním životě budu působit. Dalším důvodem je moje obliba sportovních, zejména brankových her. Zároveň mě zajímá úroveň dovedností a herního projevu současné mládeže, zejména jejich vnímání míče a schopnost s ním manipulovat. Bohužel v současné době je dle mého názoru popularita míče jako fenoménu zábavy spíše na ústupu moderním technologiím. Proto mě velmi zajímá to, jak si žáci s míčem „rozumí“.

Pozorováním tří sportovních her, tedy házené, fotbalu a florbalu, obsáhneme široké spektrum možností ovládnutí míče. Ovládnutí míče házením, kopáním a hokejkou, je spektrum pohybových dovedností, se kterým by měli žáci opouštět základní školu. Porovnáním jednotlivých testů zjistíme úroveň pouze velmi specifických činností, proto mě v práci zajímá hlavně to, zda jsou žáci schopni v utkání samotném potvrdit dovednosti předvedené v dovednostních testech. Zároveň jestli žáci při samotné hře pochopili základní principy těchto her.

Téma je zaměřeno pouze na sportovní hry, a proto jsem toto téma vypracovával na katedře sportovních her. Komparací testů s herním výkonem v utkání se snažím porovnat s výpovědní hodnotou použitých testů. A tím získat podklad na to, jestli je vhodné testování jednotlivých dovedností zařazovat do výuky na základní škole.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Charakteristika staršího školního věku

Zkoumaným souborem jsou žáci druhého stupně základní školy, což jsou jedinci spadající do věkové skupiny 11–15 let. Tuto věkovou skupinu popisuje Jansa a kol. (2012) jako přechodnou mezi dětstvím a dospělostí. Rozděluje ji na dvě dílčí období, a to na období prepubertální (11–13 let) a pubertální období (13-15 let). Jako charakteristické uvádí zejména množství změn, kterými jedinci procházejí. Mezi tyto změny patří změny anatomicko-fyziologické a změny sociální a psychické. Anatomicko-fyziologické změny jsou charakteristické rychlým růstem výšky i hmotnosti a pohlavním dospíváním. Tyto změny mají podle autorů velkou diferenciaci, a to jak mezi pohlavími, tak mezi individualitami.

Pohybový vývoj ve starším školním věku je tedy velmi individuální. Perič a kol. (2012) konstatuje, že nerovnoměrný vývoj těla ovlivňuje pohybové možnosti. Upozorňuje, že tělesná výkonnost ještě zdaleka nedosáhla svého maxima, přičemž schopnost přizpůsobení se je velmi dobrá, což má příznivé dopady na trénink. Dále autor označuje období okolo 11–12 roku života jako vrchol všeobecného vývoje. Většina pohybů dosahuje vysoké ekonomičnosti a přesnosti. Na vysoké úrovni je také schopnost předvídání, která se projevuje zejména ve sportovních hrách. Jako nejcharakterističtější rys autor uvádí rychlé chápání a schopnost učit se novým pohybovým dovednostem s velmi širokou přizpůsobivostí měnícím se podmínkám. Podle autora jsou děti v tomto věku schopny realizovat viděnou činnost téměř ihned. V druhém období staršího školního věku (pubertě) autor upozorňuje na zhoršení koordinace. To přisuzuje zejména rychlému a nerovnoměrnému vývoji jedince. Nejvyšší zhoršení se projevuje hlavně v přesnosti a plynulosti pohybů.

2.2 Pohybové dovednosti

Dovalil (2008) Pohybové dovednosti definuje jako učením získané předpoklady sportovce správně, účelně, efektivně a úsporně řešit pohybové úkoly. Dále autor popisuje pohybovou dovednost jako soubor předpokladů motoriky člověka, motorického učení a jeho psychického stavu. Upozorňuje na to, že jednotlivé dovednosti jsou specifické podle jednotlivých sportů. Ty jsou prováděny v souladu s pravidly příslušného sportu,

biomedicínskými předpoklady a možnostmi sportovce. Tyto dovednosti jsou označovány jako technika. Každý sportovec má svůj způsob provedení dané dovednosti, který Dovalil (2008) označuje jako styl.

Měkota a Cuberek (2007) pohybové dovednosti rozdělují podle různých kritérií. Podle počtu zapojení svalových skupin rozdělují dovednosti na hrubé a jemné. Hrubé dovednosti popisují jako dovednosti, které jsou zabezpečovány velkými svalovými skupinami, jedná se o koordinované pohyby různých segmentů těla. Naopak jemné dovednosti uvádějí jako dovednosti, kde jsou zapojeny menší svalové skupiny. Jedná se o činnosti prstů rukou, úst, chodidla atd. Jedná se o velmi přesné pohyby využívané ve mnoha pracovních a uměleckých činnostech.

Dalším kritériem podle výše uvedených autorů je stálost prostředí, tedy možnost predikovat pohybovou činnost. Podle tohoto kritéria autoři rozdělují dovednosti na otevřené a zavřené. Otevřené dovednosti popisují jako činnost probíhající v neustále se měnícím prostředí, které je variabilní a nepředvídatelné. Otevřenost dovednosti spočívá v nutnosti neustálého pozorování měnících se podmínek a díky tomu i přizpůsobování činnosti. Takovým prostředím je například utkání ve SH. Zavřené dovednosti jsou do jisté míry prováděny ve stabilních podmínkách, které jsou předvídatelné. Tato pohybová činnost je prováděna standardně bez potřeby modifikace. Tyto činnosti jsou do určité míry velmi automatizované. Takovými dovednostmi jsou např. hody, vrhy a skoky v atletice. Podobně se můžeme dívat i na provádění herních činností v testu.

Dalším klasifikačním kritériem je podle autorů charakter pohybového aktu, a to jako jednoho přesně definovaného aktu, nebo nepřetržitého proudu aktivity. Tyto dovednosti autoři rozdělují na diskrétní, sériové a kontinuální. Diskrétní dovedností rozumí autoři jako činnost s přesně definovaným začátkem a koncem, která má z pravidla krátké trvání. Jedná se zejména o různé skoky, vrhy, hody, odbití, údery atd. Sériovými činnostmi rozumí autoři dovednost, která je spojením více diskrétních dovedností, takže vzniká nová komplikovanější a delší dovedná činnost. Příkladem této činnosti může být gymnastická sestava. Dovednost kontinuální autoři popisují jako dovednost, která nemá přesně postižený začátek ani konec. Jedná se o plynulý tok pohybové činnosti, který může trvat i velmi dlouho např. jízda na kole.

Jako zvláštní dovednosti pak autoři uvádějí sportovní dovednosti. Ty jsou obsahem školní TV. Sportovní dovednosti jsou ovlivněny výkonovou motivací a

vymezením pohybového úkolu pravidly daného sportu. Zdokonalováním a osvojováním těchto dovedností se zabývá specifická technická příprava.

2.2.1 Osvojování pohybových dovedností

„Dovednosti vznikají na základě informací o vnějším a vnitřním prostředí sportovce, jejich syntézy, poskytující ucelený obraz o situaci, která má být programově řešena. Vytváření tohoto obrazu se děje na základě informací smyslových orgánů (zrakového, sluchového, pohybového, polohového), které jsou obsahem procesů vnímání. Opakováním vnímaných situací se schémata těchto obrazů postupně zpevňují v odpovídajících vzorcích vnímání (percepční vzorce). Tyto soubory informací se prostřednictvím dostředivých nervových drah přenášejí do CNS, kde dochází k jejich dalšímu zpracování v procesech programování.“ (Dovali, 2008 s.145-146)

Prostředkem k získání pohybových dovedností je motorické učení. Perič (2012) Rozděluje motorické učení do pěti kroků. Jedná se o představení dovednosti, demonstrace a krátké vysvětlení podstaty dovednosti, začátky nácviku dovedností, zpětná vazba pro korekci chyb, další opakování a upevňování dovedností. Konstatuje také, že se jedná o velmi složitý proces, který má dlouhodobý charakter.

Měkota a Cuberek (2007) konstatují, že motorické učení produkuje získanou způsobilost k dovedné činnosti. Změny, ke kterým během učení dochází jsou trvalé. Z toho podle autorů vyplývá, že osvojené dovednosti se nezapomínají ani po mnohaleté absenci příslušné činnosti. Ovšem toto osvojení autoři podmiňují mnohonásobným procvičováním celých pohybových aktů nebo jejich částí.

Čáp (1980) jako znaky nacvičené pohybové dovednosti uvádí:

- 1) Kvalita výsledků senzomotorické činnosti, jako absence chyb a správnost provedení pohybu
- 2) Rychlost provedení pohybu
- 3) Ekonomičnost provedení pohybu
- 4) Způsob provedení pohybu

2.2.2 Transfer pohybových dovedností

„*Transfer, přenesení vědomostí nebo dovedností získaných při jedné činnosti nebo situaci na činnost jinou nebo na pozměněnou situaci.*“ (Dovalil, 2008 s.248) Jako opak transferu je využíván pojem interference, tedy rušivé působení dříve naučeného na proces nového učení. (Jansa a Dovalil 2009)

Podle Jansy a Dovalila (2009) Je nejznámějším druhem transferu ve sportu tzv. bilaterální přenos, tedy vliv cvičení jedné končetiny na pohybovou kultivaci končetiny druhé. Interference se objevují vzácně, a to zejména při přeučování dovedností, kdy stará technika brání v osvojení techniky nové. Vznik nových dovedností je do velké míry záležitostí reorganizace a transferu dovedností stávajících. (Měkota a Cuberek, 2007) Dovednosti jsou přenositelné i mezi jednotlivými SH. Pohyb hráče s míčem, chytání a přihrávky mohou žáci transferovat ve dvou odlišných SH, a to házené a basketbalu (Rychtecký a Fialová, 1998)

2.2.3 Testování motorických dovedností

Měkota, Blahuš (1983) pokládají za cíl testování dosažení kvantitativního vyjádření výsledků testů. Testování popisují jako systematickou proceduru, která je zkonstruována za účelem změření určitého vzorku chování. Projev systematickosti popisují v několika ohledech, a to: obsah testu musí být pro všechny testované osoby stejný a stejné je i vyhodnocování výsledků.

Ve naší práci se zaměřujeme na testování herních dovedností, tedy motorických dovedností.

Měkota s Blahušem (1983) pohybovou dovednost podmiňují primárně koordinací a získáváním pomoci učení. Popisují také to, že veškeré dovednosti jsou vztahované na daný pohybový úkol. Pohybový úkol se vyřeší pouze vykonáním příslušné pohybové činnosti, takže vazba dovednosti na tuto činnost je velmi úzká a projevuje se tak i v názvu. Názvy dovedností jsou odvozeny od samotné činnosti. Dovednosti dále rozdělují na dovednosti jemné a hrubé. Jemnými dovednostmi popisují činnosti drobných svalových skupin (chodidlo, ústa). Hrubými dovednostmi charakterizují pohybové činnosti prostorově rozsáhlejší, realizované velkými svalovými skupinami. Podle autorů si sportovní dovednosti osvojujeme výběrově a stávají se tím majetkem některých jednotlivců. Jansa (2012) rozděluje motorické dovednosti podle složitosti do čtyř složek.

Dovednosti rozděluje na jednoduchý pohyb, pohybový akt, pohybová operace, pohybová činnost. Jednoduchý pohyb je pohyb nízké složitosti například uhnutí před letícím míčem. Pohybový akt je sled několika jednoduchých na sebe navazujících pohybů například odraz, výskok, chycení míče. Pohybová operace je několik pohybových aktů například přijetí míče a jeho přesná přihrávka nabíhajícímu spoluhráči. Pohybová činnost je souhrn více pohybových operací například útočné činnosti a obranné činnosti.

2.3 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

Rámcový vzdělávací program (dále jen RVP) je dokument závazný pro veškeré základní školy. „Školní vzdělávací program pro vzdělávání, pro nějž je podle § 3 odst. 2 vydán rámcový vzdělávací program, musí být v souladu s tímto rámcovým vzdělávacím programem; obsah vzdělávání může být ve školním vzdělávacím programu uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (například modulů)“ (MŠMT, Školský zákon, §5 odst.1 [online], c.2017) Tento dokument popisuje cílové kompetence v jednotlivých oborech, které jsou členěny do jednotlivých vzdělávacích oblastí. Podle tohoto dokumentu si veškeré základní školy sestavují vlastní školní vzdělávací program. Tento dokument není zcela uzavřený, učitelé mohou proto upravovat svá vyučování podle zdatnosti žáků a vlastních zkušeností. Ovšem na konci každé oblasti je výčet kompetencí, kterými by měl žák po opuštění základní školy disponovat.

Vzdělávací oblast člověk a zdraví zahrnuje tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví. Náplní této oblasti je osvojení si činností ovlivňujících zdraví a činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností. V této oblasti nás vzhledem k charakteru práce zajímá hlavně oblast činností ovlivňujících pohybové dovednosti na druhém stupni.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností na 2. stupni základního vzdělávání jsou:

- Pohybové hry - s různým zaměřením a netradiční pohybové hry a aktivity.
- Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance
- Úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate

- Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze i v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- Sportovní hry – (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla.
- Plavání – (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvku zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti
- Lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecské lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, popř. další zimní sporty podle podmínek školy.
- Další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a žáků)

Očekávané výstupy činností ovlivňující úroveň pohybových dovedností jsou:

- žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- žák posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

(MŠMT, Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online], c.2017)

2.4 Obecná charakteristika sportovních her

„Sportovní hra je soutěživá činnost dvou soupeřů v jednotném prostoru a čase, kteří podle institucionálně schválených pravidel usilují o prokázání vlastní převahy lepším ovládním společného předmětu.“ (Táborský, 2007 s.7)

Podle Táborského (2007) můžeme sportovní hry (SH) dále třídit podle různých hledisek. Jedním z nich je počet hráčů, tedy můžeme SH rozdělit na individuální (např. singly v tenise) nebo týmové (např. házená, fotbal, ...). Dalším hlediskem dělení SH je způsob lokomoce hráčů. Tedy na přirozený pohyb hráčů (většina sportovních her), pohyb hráčů ve vodě, využití sportovní výzbroje k pohybu hráčů (brusle, kolečkové brusle), využití živých (kůň) nebo neživých (kolo, motocykl, kajak) dopravních prostředků. Podle jiného kritéria autor rozděluje SH na invazní a neinvazní. Podle autora je pro pochopení podstaty SH důležité spojení několika hledisek, a to, herních úkolů při ovládní společného předmětu, způsobu získávání bodů a způsobu, jak je vymezeno trvání utkání. Podle tohoto rozdělení rozdělujeme SH do třech typů. SH brankového typu, SH síťového typu a SH pálkovacího typu. Každý typ SH má svá specifika. Dalším rozlišovacím znakem SH je způsob ovládní společného předmětu. Ty autor rozděluje do osmi skupin, podle způsobu ovládní společného předmětu.

- SH s házením (např. házená, basketbal, vodní pólo)
- SH s kopáním (např. fotbal, futsal, nohejbal)
- SH s házením a kopáním (např. ragby, americký fotbal, australský fotbal)
- SH s odbíjením (např. volejbal, plážový volejbal)
- SH s hokejkou (např. lední hokej, florbal, pozemní hokej)
- SH s raketou (např. tenis, stolní tenis, squash)
- SH s pálkou (např. baseball, softball, kriket)
- SH s jiným (např. boxlakros, kolová, pólo na koních)

V práci jsme se zaměřili na týmové brankové hry s různým způsobem ovládní společného předmětu, a to házením, kopáním a hokejkou. Jednotlivé sledované hry jsou tedy házená, fotbal a florbal.

Tyto SH jsme zařadili z důvodů, že všechny odpovídají požadavkům RVP na druhém stupni základních škol. Zároveň pokrývají tři nejzákladnější způsoby ovládní

společného předmětu. Dalším důvodem je všeobecná známost těchto her a jejich relativně nízká materiální náročnost. Všechny tři hry mají společné základní prvky, a to, že se jedná a týmové brankové SH. Výhodou také bylo to, že námi vybraná základní škola měla pro tyto tři SH dostatečné zázemí a příslušný materiál.

2.4.1 Házená

Tůma, Tkadlec (2010) popisují házenou jako brankovou sportovní hru, kde je využito k ovládní společného předmětu házení. Účelem hry je povoleným způsobem vstřelit více branek, než soupeř. Hraje se na hřišti, které je dlouhé 40 a široké 20 metrů, ohraničené čarami. Čarami jsou zvýrazněna brankoviště, ve kterých se smí pohybovat pouze brankaři bránících družstev. Každé družstvo může mít současně na hřišti 6 hráčů v poli a jednoho brankaře. Dospělí hrají mistrovská utkání 2 x 30 minut hrubého času. Hráči mohou hrát míčem kteroukoliv částí těla vyjma nohy pod kolenem. Hráč s míčem v ruce může udělat pouze tři kroky a smí ho držet pouze tři vteřiny, pokud chce mít hráč míč déle pod kontrolou může využívat driblinku.

V testování jsme se zaměřili na útočné činnosti jednotlivce. Jako útočné činnosti jednotlivce uvádí Bělka a Salčáková (2013) tyto: zaujímání útočného postavení bez míče, uvolňování útočníka bez míče, přihrávání, uvolňování útočníka s míčem, střelba a útočná činnost brankaře. V naší práci jsme se zaměřili zejména na uvolňování hráče s míčem, přihrávání a střelbu.

2.4.2 Charakteristika sledovaných dovedností v házené

Táborský a kol. (2007) jednotlivé útočné herní činnosti popisuje takto. Cílem uvolňování hráče s míčem je odpoutat se od obránce a získat výhodné postavení pro přihrávku nebo střelbu. Rozlišuje uvolňování s držením míče a uvolňování s vedením míče (driblink). Driblink popisuje jako poslední možnost řešení situací, a to pouze v případě, kdy nelze přihrát nebo vystřelit. Taktéž popisuje techniku obcházení soupeře driblinkem, kde zdůrazňuje vedení míče vzdálenější rukou od soupeře, a tudíž i nutnost perfektního ovládní míče oběma rukama.

Přihrávání charakterizuje jako činnosti jejímž cílem je zpracovat a dopravit míč spoluhráči. Do této činnosti zařazuje přihrávky, chytání, sbírání a držení míče. Přihrávání

je nejfrekventovanější prvek v cele hře. Přihrávka je prováděna hodem, odbitím, nebo předáním míče. Přihrávky dále rozděluje podle různých kritérií, zapojenou paži (pravoruč, levoruč, obouruč), vedením paží (vrchní, spodní), doprovodný pohyb těla (z místa, běhu, ve výskoku), dráha míče (přímo, obloučkem, o zem.) Jako základní uvádí vrchní přihrávku jednoruč ze země, která je základem dalších způsobů přihrávek a střelby. Lund a Späte (2012) přikládají důraz na správné provedení techniky. Kdy jako stěžejní body uvádí vedení paže s míčem s loktem nad úrovní ramen. Při hodů pravou rukou je v předu levá noha. Závěrečný pohyb zápěstí a prstů pro správné usměrnění míče, správná rotace trupu při odhodu a sledování míče tělem při náprahu a odhodu.

Lund a Späte (2012) pro chytání zdůrazňují používání obou paží. Ruce přijímají míč většinou před tělem a pak ho přitahují k tělu. Pro chytání autoři zdůrazňují tyto dílčí činnosti. Paže jsou mírně pokrčené a jdou letícímu míči naproti. Dlaně a prsty vytvářejí miskou, prsty jsou roztaženy, palce směřují pod úhlem k sobě. Ruce přijímají míč měkce a zmírňují rychlost pohybem k tělu. Palce zůstávají mezi míčem a tělem.

Další činností je střelba, jejímž cílem je dopravit míč do branky soupeře. Střelba podobně jako přihrávky je tříděna z různých hledisek. Střelbu Tábořský a kol. (2007) člení podle prostoru (z prostoru spojky, pivota a křídla). Kdy popisuje odlišnost používaných způsobů střelby na střelbu ze země (míč opouští ruku, přičemž u praváků je v předu levá noha a naopak), z výskoku (nejčastěji používaná u spojek při střelbě přes obránce kdy míč opouští ruku v letové fázi po odrazu z opačné nohy, než je střelecká ruka.) a náskoku (nejčastěji u pivotů kdy míč opouští ruku v letové fázi po náskoku nad brankoviště).

2.4.3 Fotbal

Fotbal je jednou z nejpobulárnějších a nejrozšířenějších sportovních her na světě. Díky své velice nízké materiální náročnosti si získal oblibu po celém světě napříč sociálními skupinami. Důkazem toho jsou milióny registrovaných hráčů i fanoušků z řad široké veřejnosti na všech kontinentech Země. Votík a Zalabák (2006) charakterizují dnešní pojetí hry jako soustavné zvyšování požadavků na intenzitu herních činností v utkání, přičemž se stále zvyšuje složitost hry. Což hráče staví před problém řešit herní situace v kratším čase a na menším prostoru. Dále autoři popisují nové trendy, kterými se moderní fotbal ubírá. Mezi tyto trendy patří i zautomatizovaná, dokonalá technika,

zaměřená hlavně na ofenzivní myšlení a strategii. Zároveň popisují i typ ideálního hráče, kterého popisují jako „akční typ hráče“ který je velmi aktivní dynamický a přizpůsobiví jak v útočných, tak obranných činnostech.

V naší práci jsme se zaměřili na útočné činnosti jednotlivce. Tábořský a kol. (2007) pokládá za nutný předpoklad individuálního herního výkonu zvládnutí útočných činností jednotlivce. Ty rozděluje do šesti hlavních činností. Těmito činnostmi jsou výběr místa, přihrávání, zpracování míče, vedení míče, obcházení soupeře a střelba.

2.4.4 Charakteristika sledovaných dovedností ve fotbale

Námi sledované činnosti, tedy přihrávání, zpracování míče, vedení míče a střelba popisuje Tábořský a kol. (2007) takto:

Přihrávání je záměrné usměrnění míče spoluhráči tak, aby jej lehce zpracoval. Přihrávání dále rozděluje na přihrávání vnitřní stranou nohy a kopy nártem. Zodpovědnost za přihrávku ukládá přihrávajícímu, který určuje časovou vhodnost přihrávky, směr přihrávky a způsob provedení přihrávky. Vzdělávací oddělení mládeže Fifa Grassroots Popisuje přihrávku jako předání míče spoluhráči a tím tvoření hry. Dále přihrávání popisují jako prvek držení míče, vytváření hry a protiútoků. (<http://grassroots.fifa.com/en/for-coach-educators/technical-elements-for-grassroots-education/the-basic-techniques/the-basic-techniques.html#c1633>)

Zpracování míče charakterizuje Tábořský a kol. (2007) jako rychlé a bezpečné získání míče pod vlastní kontrolu. Zpracování míče rozděluje na převzetí, tlumení a stažení míče. Převzetím popisuje zpracování míče pohybujícího se po zemi. Tlumení míče popisuje zpracování míče polovysokého nebo vysokého bezprostředně po dopadu míče na zem. Stažení míče využívá při popisu zpracování míče letícího vzduchem ještě před dopadem na zem.

Vedení míče spojuje s rychlou změnou herního prostoru. K tomu využívá dynamické provedení na příslušných změnách rytmu (zrychlování, zpomalování, otáčení se,...) spojené s klamnými činnostmi. Vedení míče autor považuje za předurčující prvek úspěšnosti následných činností. Grassroots na svých stránkách popisuje vedení míče jako individuální využití volného prostoru. Jako zásadní považují neustálou kontrolu míče s hlavou vzhůru, tak aby byl hráč schopen reagovat na vzniklé situace v prostoru.

(<http://grassroots.fifa.com/en/for-coach-educators/technical-elements-for-grassroots-education/the-basic-techniques/the-basic-techniques.html#c1633>)

Střelbu uvádí Táborský a kol (2007) jako klíčový moment každého utkání. Popisuje ji jako velmi náročnou a složitou dovednost, jejichž realizace vyžaduje spojení mnoha pohybových prvků. Střelbu rozděluje na střelbu vnitřní stranou nohy, střelbu přímým a vnitřním nártem a střelbu hlavou. Střelbu vnitřní stranou nohy popisuje jako střelbu z bezprostřední blízkosti branky. Střelbu přímým a vnitřním nártem popisuje jako střelbu ze střední a větší vzdálenosti od branky při použití vyšších hodnot silových parametrů. Střelbu hlavou uvádí jako techniku střelby při vysokých finálních přihrávkách před branku soupeře. Grassroots popisují střelbu jako finální prvek útočné činnosti. Kdy popisují důležitost správného provedení, rozhodování a sebevědomí hráče. (<http://grassroots.fifa.com/en/for-coach-educators/technical-elements-for-grassroots-education/the-basic-techniques/the-basic-techniques.html#c1633>)

2.4.5 Florbal

„Florbal je týmový halový sport. Hraje se na hřišti o rozměrech 40×20 metrů s lehkým dutým plastovým míčkem. Při standardní herní situaci je z každého týmu na hřišti v jeden moment pět hráčů v poli a jeden brankář. Hráči při hře používají speciální florbalové hole (tzv. florbalky) a snaží se vstřelit protivníkovi gól. Brankáři žádnou hůl nepoužívají, chytají pouze svým vlastním tělem, zejména rukama a nohama.“ (<https://cs.wikipedia.org/wiki/Florbal>)

Florbal se hraje na dvacetiminutové třetiny čistým herním časem, přestávky mezi třetinami jsou deseti minutové. Mladší kategorie mají utkání kratší (Kysel, 2010).

V naší práci jsme se zaměřili na útočné činnosti jednotlivce. Ty Skružný (2005) rozděluje na driblink, vedení míčku, uvolňování s míčkem, zpracování a přihrávání míčku, střelba, dorážení a tečování míčku, vhazování míčku. Veškerým těmito činnostem však ve své práci nadřazuje správné držení hokejky a správný základní postoj.

2.4.6 Charakteristika sledovaných dovedností ve florbale

Námi sledované činnosti, tedy přihrávání, zpracování míče, vedení míče a střelba popisuje Skružný (2005) takto:

Vedení míčku charakterizuje jako činnost, kterou hráč využívá při pohybu s míčkem po hřišti, přičemž se snaží dostat do výhodnější pozice pro střelbu nebo přihrávku. Zdůrazňuje důležitost neustále kontroly míčku a jeho krytí tělem před obránci. Rozeznává dva druhy vedení míčku tedy vedení oběma rukama, nebo jednou rukou. Vedení míčku rozděluje na tři způsoby, a to vedení míčku tažením, tlačáním a driblinkem. Vedení míčku tažením, je způsob vedení míčku vedle těla, kdy hráč drží hokejku šikmo stranou nebo vzad. Vedení míčku tlačáním, je způsob vedení míče před tělem forhendovou nebo bekhendovou stranou čepele. Poslední způsob vedení míčku driblinkem. Driblink je základní dovednost hráče, jejímž cílem je ovládnutím míčku čepelí hole znesnadnit soupeři odhadnout úmysly driblujícího hráče. Driblink rozděluje na dva základní typy: hokejový driblink a florbalový driblink. Hokejový driblink popisuje jako ovládnutí míčku střídavě forhendovou a bekhendovou stranou čepele. Florbalový driblink pak popisuje jako ovládnutí míče pouze forhendovou stranou čepele, kdy hráč vodí míček po dráze malé osmičky.

Zpracování a přihrávání míčku autor popisuje jako činnosti, které umožňují hráči získat kontrolu nad míčkem a usměrnit míček svému spoluhráči, tak aby jej mohl zpracovat. Provedení přihrávky rozděluje na provedení přihrávky po zemi a vzduchem. Kdy popisuje provedení přihrávek jako švih, úder nebo přiklepnutí. IFF ve svém trenérském manuálu (2004) uvádí jako klíčové body v provedení této dovednosti tyto: držení hlavy vzhůru, držet míč co možná nejbližší čepelí hole, při přihrávání holí následovat míček ve směru přihrávky. Jako klíčové body při zpracování míčku pak IFF (2004) uvádí správné držení hole, držení čepele na zemi, stabilní postavení a správné ztlumení míče.

Střelbu popisuje Skružný (2005) jako činnost, při které se hráč snaží švihem, přiklepnutím nebo úderem dopravit míček do branky soupeře. Střelbu autor rozděluje na střelbu bekhendovou stranou a forhendovou stranou čepele. Střelbu švihem (tahem) autor popisuje jako překvapivou a velmi účinnou střelbu. Kdy pohyb vychází z poza těla hráče, míček je pod přiklopenou čepelí blíže k patce, průběhem tahu se čepel postupně narovná a míček přechází přes střed ke špičce čepele. Střelbu přiklepnutím popisuje jako prudkou, ale méně přesnou střelbu, zároveň ale vyzdvihuje překvapivost této střelby bekhendovou stranou čepele. Tato střelba je prováděna oddálením čepele od míčku a prudkým úderem do míčku středem čepele. Střelbu úderem (golfem) autor charakterizuje jako velice prudkou, ale málo přesnou střelbu se signalizací střelby protihráčům svým

zvednutím hole od míčku. Tento způsob střelby je prováděn přizvednutím čepele nad zem a následným úderem do míčku. Autor zdůrazňuje, že úspěšnost střelby nejvíce ovlivňuje zvládnutí techniky a schopnost hráče využívat nejvhodnějšího místa ke střelbě. IFF (2004) popisuje střelu zápěstím, kdy se míček celou dobu dotýká čepele a střelu úderem, kdy se čepel dotýká země těsně před úderem do míčku. Pro střelbu ovšem nadřazuje držení hlavy vzhůru ke kontrole situace.

2.5 Herní výkon ve sportovních hrách

Sportovní výkon charakterizují Jansa s Dovalilem (2009) jako výkon realizovaný specifickými pohybovými činnostmi, jejichž obsahem je řešení úkolů, které jsou dány pravidly příslušného sportu, přičemž sportovec usiluje o maximální výkon za uplatnění vlastních výkonových předpokladů. Dále také konstatuje, že stabilní sportovní výkonost je ovlivňována zejména organizovaným sportovním tréninkem. Sportovní výkon ve SH má svá specifika, a proto se používá označení herní výkon.

Pojem herní výkon ve sportovních hrách zavádí ve své publikaci Táborský (1981) kdy herní výkon v kolektivních sportovních hrách popisuje jako realizované individuální a skupinové jednání hráčů v ději utkání, charakterizované mírou splnění herních úkolů. Herní výkon rozděluje na herní výkon družstva a na herní výkon jednotlivce. Herní výkon družstva charakterizuje jako souhrn herních výkonů jednotlivých hráčů, který je podmíněn kvantitou a kvalitou jednotlivých částí a jejich vzájemných vztahů.

Táborský a kol. (2007) rozděluje složky herního výkonu na složku kondiční, technickou, taktickou a psychickou. Popisuje také, že se jedná o specifický sportovní výkon.

Individuální herní výkon (IHV) ve SH můžeme rozdělit podle Táborského (2007) do dílčích částí, jak je uvedeno výše. Požadavky na herní výkon ve sledovaných hrách jsou různé. Charakteristickými požadavky jsou herní činnosti jednotlivce, a to jak útočné, tak obranné, díky kterým je možno dosáhnout splnění cílů dané SH. V mé práci jsem se zaměřil na útočné činnosti jednotlivce, které jsou pro sportovní hry charakteristické. Budeme tedy sledovat pouze určité faktory herního výkonu.

2.5.1 Charakteristika individuálního herního výkonu

IHV je podle Fajfera (2005) souborem více jednotlivých komponent. Tyto komponenty jsou: bioenergetické, biomechanické, psychické. Bioenergetické komponenty popisuje jako úroveň způsobilosti mobilizovat adekvátní bioenergetický systém (alaktátový, laktátový, aerobní). Biochemické komponenty popisuje jako motorické provádění herních činností a koordinace systému. Psychické komponenty popisuje jako poznávací procesy, anticipace, vnímání a rozhodování. Dále ještě regulace a kontrola motorického provedení herních činností. Fajfer (2005) zdůrazňuje potřebu dbát jednak na týmový tak individuální herní výkon. V kategoriích přípravků a žactva apeluje na trenéry o zaměření se zejména na IHV a tedy využití „zlatého věku motoriky“ k odstranění začátečnických chyb.

2.5.2 IHV v házené

Psotta a Velenský (2009) uvádějí že, pro potřeby házené ve školní tělesné výchově je důležitá schopnost hodnotit individuální herní výkon, ten se skládá z dílčích částí, které je možné hodnotit. IHV se skládá z útočných a obraných činností. Při hodnocení IHV v házené se nejčastěji hodnotí tyto útočné činnosti:

- Správné zaujímání postavení na hřišti v rámci přidělené hráčské funkce
- Uvolňování se po chycení míče nebo chytání míče v klidu
- Preference uvolnění se za pomocí driblinku nebo uvolňování s držením míče
- Úspěšnost při střelbě
- Umění přihrát spoluhráči ve výhodném postavení
- Zvládání rychlého přechodu na útočnou polovinu

Pro hodnocení obraných činností jsou sledovány tyto:

- Zaujímání správného postavení na hřišti v rámci přidělené hráčské funkce
- Umění vhodně volně a těsně obsazovat útočníka s míčem, bez míče
- Zajišťuje vedlejšího obránce
- Při návratu na obranu polovinu sleduje míč a situaci na hřišti

Autoři uvádějí, že pro potřeby diagnostiky IHV lze využít i situací mimo utkání, tedy testování.

2.5.3 IHV ve fotbale

Pssota a Velenský (2009) uvádí, že pro potřeby fotbalu ve školní tělesné výchově využíváme jednodušší diagnostické metody ke zjištění IHV. Hodnocení IHV žáků v utkání je prováděno za pomoci stanovení konkrétních nejdůležitějších znaků provedení. Při hodnocení útočných činností se zaměřujeme na tyto:

- Aktivní a iniciativní způsob řešení útočných herních úkolů
- Zaujímání vhodného postavení na hřišti vzhledem ke své hráčské funkci
- Pomoc spoluhráčům vlastním pohybem a uvolnění se pro míč
- Držení nebo naopak rychlé se zbavování míče
- Dovednost spolupracovat se spoluhráči při útočné činnosti
- Dovednost přihrát na krátkou či střední vzdálenost
- Úspěšnost při vytváření střeleckých situacích a střelbě

Pro hodnocení obranných činností jsou sledovány tyto:

- Rychle reaguje na změnu herní fáze (přechod z útoku do obrany)
- Zaujímá vhodné výchozí obranné postavení v rámci své hráčské funkce
- Dovede přizpůsobovat své postavení vývoji herní situace
- Rozlišuje těsné a volné obsazování soupeře a dovede spolupracovat v obraně
- Odebírá soupeři míč bez porušení pravidel

Autoři dále uvádějí i vhodnost dalších metod jako je způsob řešení jednotlivých herních úkolů např. soubojových situací, standardních situací atd.) nebo hodnocení výkonu podle tzv. kritických případů, tedy klíčových situacích v utkání (řešení situací 1:1, finální přihrávky atd.)

2.5.4 IHV ve florbale

Pssota, Velenský (2009) za hlavní diagnostický zdroj považují samotné florbalové utkání. Utkání podle autorů představuje jedinečný komplexní fenomén, který odráží to, co se žáci v tréninku učí.

Při hodnocení útočných činností se zaměřujeme na tyto:

- Aktivní a iniciativní způsob řešení útočných herních úkolů
- Zaujímání vhodného postavení na hřišti vzhledem ke své hráčské funkci
- Pomoc spoluhráčům vlastním pohybem a uvolnění se pro míč
- Držení nebo naopak rychlé se zbavování míče
- Dovednost spolupracovat se spoluhráči při útočné činnosti
- Dovednost přihrát na krátkou či střední vzdálenost
- Úspěšnost při vytváření střeleckých situacích a střelbě

Pro hodnocení obranných činností jsou sledovány tyto:

- Rychle reaguje na změnu herní fáze (přechod z útoku do obrany)
- Zaujímá vhodné výchozí obranné postavení v rámci své hráčské funkce
- Dovede přizpůsobovat své postavení vývoji herní situace
- Rozlišuje těsné a volné obsazování soupeře a dovede spolupracovat v obraně
- Odebírá soupeři míč bez porušení pravidel

2.5.5 Proč budeme sledovat pouze individuální herní výkon

Na IHV jsme se zaměřili hlavně z toho důvodu, že nás zajímá na jak vysoké úrovni jsou jednotlivé herní dovednosti probandů. Tyto dovednosti se dále spojují v IHV, pro který je předpokladem zvládnutí jednotlivých dovedností. Z výše uvedené literatury je zřetelné, že autoři jako jediný vypovídající ukazatel pro hodnocení ve sportovních hrách

považují samotné utkání a individuální herní výkon, který je hráč v utkání schopný předvést. Bohužel ve školní TV nemůžeme očekávat, že budou žáci natolik herně vyspělí, aby bylo možno hodnotit týmový herní výkon, který se skládá z kooperace jednotlivých hráčů a jejich individuálních herních výkonů. Navíc týmový herní výkon je možné hodnotit jen velmi obecně, a to vzhledem k síle soupeře. (Fajfer 2005)

2.6 Cíle a úkoly práce

Cílem naší práce je komparace výkonu v dovednostních testech s herním výkonem v jednotlivých utkáních florbalu, fotbalu a házené. Zároveň však zhodnocení a porovnání skutečnosti s očekávanými výstupy RVP u žáků posledního ročníku základní školy. Srovnání proběhne i mezi šestým a devátým ročníkem. Z důvodů porovnání výkonností žáků, kteří prošli jednotkami TV na druhém stupni a žáků, kteří jsou na druhém stupni prvním rokem.

Ke splnění cíle je nutné splnit tyto úkoly:

1. Provedení selekce sledovaných dovedností ve sledovaných sportovních hrách
2. Výběr jednotlivých testů ve sledovaných sportovních hrách
3. Stanovení kritérií pro kvalitativní hodnocení vybraných dovedností
4. Stanovit kritéria hodnocení herního výkonu
5. Provést kvalitativní hodnocení sledovaných dovedností a herního výkonu
6. Pokusit se o analýzu vztahů zjištěných dat
7. Formulovat závěry a případná doporučení

2.7 Hypotéza

Z informací uvedených v teoretické části vyvozujeme tuto hypotézu:

Hypotéza:

- 1) Žáci prokazující vysokou úroveň míčových dovedností, budou schopni podat lepší herní výkon než žáci, kteří prokazují nižší úroveň míčových dovedností.
- 2) Žáci deváté třídy splňují očekávané výstupy RVP.

3 METODOLOGICKÁ ČÁST PRÁCE

3.1 Výzkum

Výzkum znamená proces vytváření nových poznatků. Jedná se o systematickou a pečlivě naplánovanou činnost, která je vedena snahou zodpovědět kladené výzkumné otázky a přispět k rozvoji daného oboru (Hendl, 2005).

Metody zkoumání dělí Skalková (1983) na metody empirického získávání dat a na metody teoretického poznávání, zpracování informací. Pomocí empirických metod klasifikujeme, analyzujeme. Jedná se o metody pozorování, rozhovoru, dotazníku a testování.

3.1.1 Výzkumná metoda

Pro svoji práci jsem vybral metodu pozorování. Jedná se o metodu nejvíce využívanou, která je využívána při zjišťování základních proměnných ve výchovně-vzdělávacím procesu. Objektem pozorování může být žák nebo učitel. Jedná se o metodu s vysokou mírou subjektivity, tedy výsledky závisí zejména na pozorovateli. Pozorování je proces zkoumání jevů, směřující k odhalení podstatných souvislostí a vztahů sledované skutečnosti. Celé pozorování probíhá způsobem, který odpovídá stanovenému záměru. Pro objektivizaci výsledků je vhodné využít co možná nejvíce pozorovatelů. (Rychtecký a Fialová, 1998)

3.2 Způsoby diagnostiky motorických dovedností

„Předmětem diagnostického zájmu motorických dovedností bývají dva parametry: 1. stupeň osvojení určité dovednosti, 2. míra jejího zobecnění. Při kvantifikaci se využívají hlavně techniky založené na přímém nebo nepřímém pozorování, tj. posuzovací škály a rozborů filmových nebo televizních záznamů pohybu. Možnosti motorických testů jsou vzhledem k složitosti pohybových projevů, již slouží za indikátory dovedností, poněkud omezené.“ (Měkota, Blahuš 1983 s.239)

Podle Periče (2012) se při hodnocení dané dovednosti může využívat kombinace sledování míry osvojení dovednosti a míry jejího zobecnění. K tomu využívá posuzovacích škál a motorických testů. Popisuje skutečnost, že při diagnostice

pohybových dovedností měříme nejčastěji pomocí zprostředkovaných ukazatelů, neboť jejich přímé měření je velmi složité. Nejčastěji využívá k měření rychlost, počet úspěšných či neúspěšných pokusů. Měkota s Blahušem (1983) popisují základ techniky škálování, jako přímé krátkodobé nebo dlouhodobé pozorování pohybových projevů sportovce jedním nebo několika pozorovateli. Výsledky pozorování pozorovatele umisťují nejčastěji na číselnou škálu. Škálováním se dobře hodnotí pohybové projevy, které můžeme rozlišit pomocí více stupňů intenzity nebo frekvence např. neplavec – vynikající plavec. V takové pohybové činnosti využívají přívlasky jako slabý, dobrý, velmi dobrý, vynikající. Dále popisují problém nejednotnosti využívání těchto přívlasků, a proto vytvoření škál pomocí popisu činnosti. Popisem je každý stupeň přesně charakterizován.

Dalším druhem posuzovacích škál jsou škály kumulativní, kdy každá sledovaná činnost má přiřazenou hodnotu v bodech. Po ukončení pozorování se tyto body sečtou, čímž získáme výsledek celého posouzení. Podle autorů se však v praxi nejvíce využívají kombinované škály. Tyto škály jsou kombinací výše zmíněných.

Kombinované škály postihují širší hledisko posuzování jevů. Autoři dále zmiňují takzvané evidované pozorování hry. Je to pozorování nejčastěji sportovních her, které se zaměřuje na tzv. kritické případy či okamžiky, kdy je hráč ve styku s míčem. Z pořízených záznamů lze vyčíst frekvenci i úspěšnost jednotlivých činností a toho využít pro hodnocení komplexních dovedností. Autoři konstatují, že jednotlivá evidence herních činností je relativní, neboť závisí na síle soupeře. Dovalil (2008) popisuje škály jako diagnostickou techniku kdy je využíváno předem určeného měřítka – škály. Škály uvádí jako období měření, kvantifikace kvalitativních znaků, spojuje je s vědomou ztrátou informace a nemožností postihnout celou kvalitu. Výhody škál vidí ve zpřesnění nazírání trenéra. Zpřesňují náhodné a nesystematické posuzování tím, že vymezují předmět posuzování a určují rozměr v němž se projevy pohybují a definují.

3.2.1 Diagnostika ve sportovních hrách

„Diagnostiku, diagnostikování v didaktickém procesu ve sportovních hrách vnímáme jako záměrné pozorování herně výkonových a učebně výkonových projevů žáka v utkání nebo v tréninkovém procesu.“ (Psotta, Velenský a kol. 2009 s.36)

Fajfer (2005) poukazuje na využití diagnostiky směrem ke zjištění stavu trénovanosti, nebo při výběru talentů. Zdůrazňuje také nutnost zaměření diagnostiky směrem k herním činnostem v týmovém i individuálním herním výkonu. Poukazuje také na to, že nejlépe provedeme hodnocení IHV a THV v utkáních. Autor také upozorňuje na značnou složitost hodnocení THV a IHV ve sportovních hrách. Podle Psotty, Velenského a kol. (2009) má diagnostika smysl zejména v kontrole chápání učiva žáky a míry jejich ztotožnění se s pohybovým úkolem, nebo zjištění stupně osvojení herních dovedností v utkání. Dále autoři zmiňují metody diagnostiky, které se často v praxi využívají.

Tyto metody jsou:

- přímé, písemně neevidované pozorování
- přímé a písemně evidované pozorování
- nepřímé pozorování

Jako další diagnostickou metodu autoři zmiňují testování. K samotnému provádění testu jsou autoři skeptičtí. Zmiňují důležitost promyšlenosti této diagnostické metody. Zároveň zmiňují, že testování herních činností jednotlivce může mít ve skupině i motivační charakter. Nevýhodu testování však spatřují v nízké vypovídající hodnotě, protože testy jsou prováděny ve specifickém, nejlépe standardizovaném prostředí, které se neslučuje s měnícím se prostředím hry. Proto podle autorů by mělo mít v diagnostice nejvyšší váhu samotné utkání.

Ve všech těchto sportovních hrách se setkáváme s diagnostikou dovedností a samotného herního výkonu. Jančálek a Šafaříková (1974) jako posuzovací techniky uvádějí tyto:

- Pořadové srovnávání
- Párové srovnávání
- Nucená volba
- Numerické škály
- Grafické škály
- Standardizované škály

V naší práci využijeme k diagnostice zejména numerické škály. Tyto škály jsme si vybrali z důvodů relativně snadného použití pro pozorovatele a pochopení výsledků testování žáky.

3.2.2 Numerické škály

Jančálek a Šafaříková (1974) uvádějí možnost číselného hodnocení jednotlivých činností, a to pomocí pěti až jedenácti stupňové škály. Předem si určují, zda horní stupeň škály znamená pozitivní, nebo negativní hodnocení. Pro přesnější výklad každého stupně škály máme k dispozici i verbální popis každé z nich. Psotta, Velenský a kol. (2009) uvádí, že posuzování by měl pozorovatel realizovat na základě předem stanovených kritérií. Tato Kritéria jsou tvořena nejčastěji konkrétními body, nebo stupni, které se vztahují ke kvalitě diagnostikovaného jevu.

3.2.3 Diagnostika v házené

Jančálek a Šafaříková (1974) charakterizují diagnostiku sportovního výkonu v házené jako proces sledování nejčastěji hráče, kdy prostřednictvím chování usuzují na obsah, podmínky a prostředky sportovního tréninku. Popisují nutnost zaměření diagnostických metod, přesně na diagnostikovaný jev. Dále popisují potřebu hodnocení v tréninku házené, to rozdělují jako hodnocení na základě subjektivních zkušeností, jako ideální ale popisují modifikaci normy, která byla používání pro podobné situace.

3.2.4 Diagnostika ve fotbale

„Možnosti využití testu motorických dovedností ve fotbale jsou vzhledem k složitosti pohybových projevů, jež slouží za indikátory dovedností, poněkud omezené. Přesto byly navrženy testy, jejichž obsah tvoří manipulace s míčem (např. přihrávání na cíl po zemi, vzduchem, střelba do vymezeného území,...) lokomoce s míčem (driblink na vymezeném území se změnou směru) žonglování s míčem nohou, hlavou, spojování pohybových úkolů s míčem (přiblížení testové situace podmínkám hry)“ (Fajfer, 2005 s.82).

Fajfer (2005) kritizuje spolehlivost testů, protože testy jsou vykonávány v prostředí, které neodpovídají podmínkám hry. Testy doporučuje chápat především jako motivační faktor pro žáky k vyššímu osvojování techniky ovládnání míče. Testování zakládá na srovnávání a hodnocení stavu vzhledem k normě, standardu či vzoru. Tedy hráče žákovských kategorií srovnává s žáky stejné kategorie s dobrou technikou ve své

kategorii (hráči žakovské ligy). Podle nich pak můžeme posuzovat úroveň zvládnuté dovednosti žákem. Pro fotbal byly v minulosti vytvořeny testové baterie, které se skládaly z pěti částí, a to manipulace s míčem, přihrávání na přesnost, časovaná přihrávka, lokomoce s míčem a střelba. Tyto testy je nutné brát jako individuální okamžitý aktuální stav ovládnutí míče testovaným. Autor nedoporučuje srovnávat mezi jednotlivci nebo družstvy, neboť věk hráče ovlivňuje stabilitu výkonu v těchto testech. Pro hodnocení testů a individuálního herního výkonu v žakovských kategoriích popisuje autor využívání škálování. K hodnocení individuálního herního výkonu v praxi využíváme deseti bodovou škálu, kdy se hodnotitel zaměřuje na hodnocení tzv. kritických případů a situací, které jsou v držení míče tyto:

- střelba na branku, dosažení branky
- střelba na branku (brankář chytil, vyrazil)
- neustálá snaha po vstřelení branky
- finální přihrávka (po přihrávce zakončení střelbou)
- úspěšné řešení souboje 1:1
- založení rychlého protiútoky (kolmou přihrávkou)
- kombinace ve středu hřiště na jeden dotyk
- efektivní řešení standardních situací
- správné provedení technické stránky herních činností jednotlivce
- výběr místa

3.2.5 Diagnostika ve florbale

Diagnostika ve florbale se obecně od diagnostiky SH příliš neliší. Diagnostikované mohou být jak individuální, tak týmové herní činnosti. Pro zjišťování individuálních herních dovedností zatím nebyly vypracovány standardizované testy, které by měli vypovídající hodnotu, proto se takové testování nevyužívá. Pro potřeby diagnostiky se využívá nejčastěji metoda pozorování.

3.3 Testování motorických dovedností

3.3.1 Testování ve SH

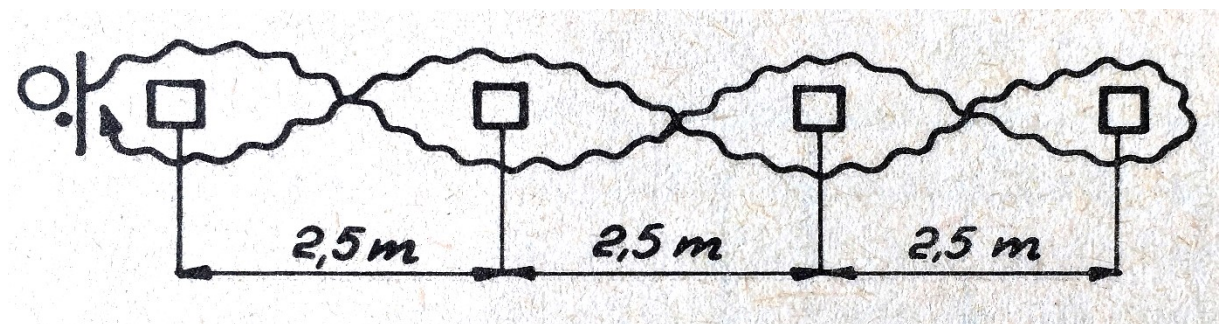
Testování ve SH se nejvíce využívá k získání informací o motorických schopnostech. Velmi často je využíváno jednoduchých, nebo více specializovaných kondičních testů ke zjištění aktuálního kondičního stavu svěřenců.

Většina autorů, uvedených výše, se shoduje v názoru, že toto testování je prováděno v příliš izolovaném prostředí. Proto se autoři shodují na nízké vypovídající hodnotě těchto testů. Dále zmiňují, že toto testování je využitelné pouze do určitého věku, nebo výkonnostní úrovně. Z tohoto důvodu se většina těchto testů provádí s hráči mladšího a staršího školního věku. V tomto věku využívají trenéři testování jako motivaci ke zlepšování individuálních herních dovedností.

3.3.2 Popis využitých testů

Testy využití v naší práci budou jeden standardizovaný test aplikovaný pro všechny tři sportovní hry a jeden komplexní test individuálních herních dovedností (IHD), který bude také aplikován na všechny tři sportovní hry.

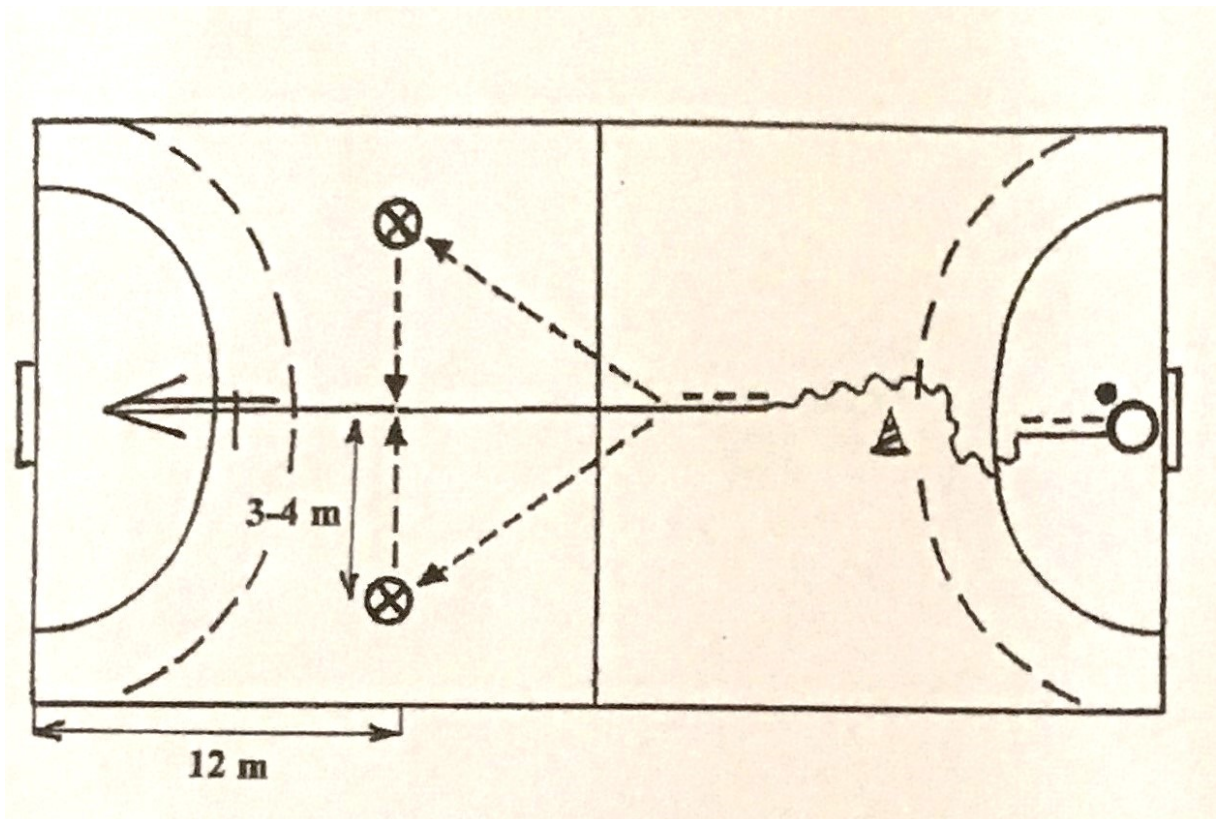
Prvním provedeným testem bude test vedení míče, kdy testovaný vede míč postaveným slalomem. Pro provedení tohoto testu využijeme čtyři kužely, které budou rozestaveny v jedné linii s rozstupem 2,5 metru.

Obr. 1 test vedení míče slalom (Měkota a Blahuš, 1983 s.250)

Druhým testem je komplexní test zjišťující většinu IHD v držení míče. Tento test je dlouhodobě využíván k hodnocení ve výuce SH na fakultě tělesné výchovy a sportu UK. Je třeba, ale přiznat, že tento test není standardizovaný. Test jsme vybrali z důvodů snadné aplikace pro všechny tři SH. Testovanými dovednostmi jsou vedení míče, přihrávka, přijetí/chycení míče a střelba. Tento test je prováděn v prostoru celé tělocvičny. Ke konstrukci testu budeme využívat velký kužel, a vícero malých met

k vyznačení brankoviště, házenkářskou/ florbalovou branku. V tomto testu bude potřeba využít jednoho schopného pomocníka, který bude během testu přihrávat míč testovaným žákům. Tímto pomocníkem bude vyučující, který nebude žáky hodnotit.

Obr.2 Komplexní test IHD (zápočtové požadavky v házené sportovní hry II)[online]

Testovaný provede každý z testů dvakrát neprodleně za sebou. Hodnocena nebude rychlost provedení těchto testů, ale kvalita provedení jednotlivých IHD a jejich kontrolované a plynulé provádění. Hodnocení bude prováděno třemi pozorovateli.

3.4 Hodnotící škály

Hodnocení všech zadaných úkolů bude prováděno za pomoci pětistupňové škály, kdy 1 je pozitivní hodnocení a 5 je negativní hodnocení. Žáci tak nebudou mít problém s vnímáním vlastního hodnocení, neboť tento systém je na této ZŠ využíván.

Hodnocení vedení míče:

- 1) TO má míč pod kontrolou, s hlavou vzhůru, správně si kryje míč tělem, neporušuje pravidla dané SH. Vedení provádí plynule.

- 2) TO má míč pod kontrolou, s hlavou vzhůru, míč si nekryje tělem a neporušuje pravidla dané SH. Vedení provádí plynule
- 3) TO má míč pod kontrolou s vynaložením značného úsilí, ale neporušuje pravidla dané SH. Vedení provádí s menší plynulostí a občasnými křečovitými pohyby.
- 4) TO má míč pod kontrolou s vynaložením značného úsilí a porušuje pravidla dané SH. Vedení není plynulé, pohyby jsou křečovité
- 5) TO nemá míč pod kontrolou.

Hodnocení přihrávka / střelba:

- 1) TO provádí přihrávku / střelbu dle pravidel dané SH s vysokou přesností a rasancí
- 2) TO provádí přihrávku / střelbu dle pravidel dané SH s nižší rasancí ale vysokou přesností
- 3) TO provádí přihrávku / střelbu dle pravidel dané SH s nižší rasancí a nižší přesností
- 4) TO provádí přihrávku / střelbu dle pravidel dané SH s velmi nízkou přesností a rasancí
- 5) TO provádí přihrávku / střelbu proti pravidlům dané SH

Hodnocení přijetí míče:

- 1) TO přijímá přihrávku bez problémů do směru budoucího pohybu hráče
- 2) TO přijímá přihrávku bez větších problémů do stoje
- 3) TO s problémy přijímá míč do stoje
- 4) TO s problémy přijímá míč, který mu ale odskakuje, nebo padá
- 5) TO nepřijímá míč pod svou kontrolu

Hodnocení IHV:

- 1) TO bez problémů ovládá míč, vnímá herní situace a prostor, pro řešení herní situace je schopný spolupráce se spoluhráči, pohybuje se ve správném prostoru v dané herní situaci.
- 2) TO ovládá míč, vnímá herní prostor, ale pro řešení herních situací volí řešení převážně individuální, pohybuje se v dané herní situaci ve správném prostoru.

- 3) TO s problémy ovládá míč, vnímá herní prostor, herních situace volí řešení převážně individuálně, v herních situacích si většinou vybírá špatný prostor.
- 4) TO se často zbavuje míče, pohybuje se pouze v prostoru, kde je míč, nevnímá herní situace ani herní prostor.
- 5) TO se okamžitě zbavuje míče, nevnímá herní prostor ani herní situace, pohybuje se tak aby dostával k míči co nejméně.

3.5 Charakteristika sledovaných souborů

V této bakalářské práci je cílem komparace dovednostních testů s herním výkonem v samotných utkáních házené, fotbalu a florbalu. Sledované soubory budou dva na stejné základní škole. Jeden soubor bude tvořen žáky 6. třídy (11 – 12 let) a druhý soubor bude tvořen žáky 9. třídy (14 – 15 let).

Výzkum byl schválen etickou komisí UK FTVS pod jednacím číslem 103, viz příloha č. 1. Svým podpisem souhlasil s výzkumem ředitel školy a od žáků jsem obdržel informované souhlasy podepsané jejich zákonnými zástupci (vzor viz příloha č. 2)

3.5.1 Materiální možnosti ZŠ Žitomířská 885 v Českém Brodě

Základní škola Žitomířská 885 v Českém Brodě disponuje pro potřeby TV na druhém stupni základní školy dostatečnými prostory a vybavením. Škola je rozdělena do dvou budov, přičemž každá z budov má svoji tělocvičnu. Dále má k dispozici venkovní betonové hřiště, malé venkovní hřiště s umělým povrchem a staré písko-škvárové fotbalové hřiště. V zimním období probíhá výuka sportovních her v českobrodské sportovní hale.

Tělocvičny mají běžné vybavení používané v TV (lavičky, žíněnky, odrazové prkno, basketbalové koše, atd.). Bohužel součástí tělocvičen nejsou nářadovny, takže si učitelé musí většinu náčiní na TV donášet.

3.5.2 1. Soubor

První sledovaný soubor byl tvořen žáky 6. třídy ZŠ Žitomířská 885 v Českém Brodě. Tito žáci mají tělesnou výchovu 1x týdně 90 minut. Jedná se o žáky dvou tříd, kteří mají TV společně a jsou rozděleni do skupin podle pohlaví. Skupina, která se účastnila

výzkumu byla tvořena 8 děvčaty a 7 chlapci. Žáci 6. třídy prošli během školního roku základy atletiky a gymnastiky. Ve SH se věnovali zejména základům florbalu a basketbalu.

3.5.3 2. Soubor

Druhý sledovaný soubor byl tvořen žáky 9. třídy ZŠ Žitomířská 885 v Českém Brodě. Tito žáci mají tělesnou výchovu 2x týdně, tedy 1x 90 minut a 1x 45 minut. Jedná se o žáky dvou tříd, kteří mají TV společně a jsou rozděleni do skupin podle pohlaví. Skupina, která se účastnila výzkumu byla tvořena 9 děvčaty a 11 chlapci. Žáci 9. třídy prošli během svého vzdělávání na druhém stupni základní školy těmito okruhy sportovních her:

- Základy volejbalu a síťových SH
- Základy florbalu a SH hraných holí
- Základy fotbalu a jeho menších forem
- Základy basketbalu a jeho menších forem
- Základy házené

3.5.4 Pozorovatelé

Žáky budou hodnotit tři pozorovatelé. Prvním je autor této práce, který se dlouhodobě věnoval fotbalu, prošel extraligovými dorosty (AC Sparta Praha, FC Hradec Králové). V budoucnu by se chtěl dále věnovat zejména TV jako učitel. Druhým hodnotitelem je ředitel školy Mgr. J. S., dlouholetý učitel TV a trenér mládežnické házené v Úvalech. Třetím hodnotitelem je Mgr. J. Ch., který je bývalým hráčem fotbalu (SK Český Brod) dlouholetým učitelem TV, který vede florbalový kroužek.

3.5.5 Výběr vybavení

Výzkum bude probíhat s vybavením, které je využíváno v žákovských kategoriích jednotlivých sportů.

Část věnující se házené bude prováděna s míčem velikosti 1, který využívají v házené jak žáci, tak žákyně.

Část věnující se fotbalu bude prováděna s míčem velikosti 5, který se používá ve všech kategoriích, které jsou starší než 10 let.

Část věnující se florbalu bude prováděna se školními holemi, výběr velikosti a zahnutí hole bude ponechán na žákovi.

3.6 Průběh výzkumu

Žáci budou posuzováni při plnění dvou úkolů z každé sledované sportovní hry a následně bude hodnocen jejich individuální herní výkon. Hodnocení bude probíhat podle předem připravené hodnotící škály. Jedná se o kvalitativní hodnocení. Hodnotitelé budou tři nezávislí pozorovatelé, abychom co nejvíce potlačili subjektivní hodnocení. Hodnotitelé budou předem seznámeni s připravenými kritérii a hodnotícími škálami.

Žáci budou na začátku jednotky seznámeni s podstatou našeho výzkumu. Žáci budou dotazováni, jestli aktivně provozují nějakou SH. Před každým z hodnocených úkolů, budou žáci s úkolem seznámeni a bude jim jednou prakticky předveden. Zároveň budou žákům zdůrazněna hodnotící kritéria. Následně žáci dostanou 10 minut na vyzkoušení si jednotlivých úkolů. Po uplynutí této doby každý z žáků absolvuje dvakrát dané úkoly. Po absolvování těchto úkolů bude skupina rozdělena jejich vyučujícím do dvou stejně silných týmů. Tyto týmy sehraji utkání v dané SH. Bude se jednat o malé formy sledovaných her (4x4, 5x5), a to z důvodu co největšího zapojení všech sledovaných žáků do aktivní hry s míčem. Sledované utkání bude trvat 20 minut, přičemž střídání bude organizováno tak, aby každý žák hrál nejméně 10 minut. Žáci budou sledováni jednotlivě, ale dále v práci budou vedeni pod pořadovým číslem, abychom byli schopni určit souvislosti mezi výkonem v testech a následném IHV.

Hodnocení žáků jim nebude po dobu pozorování známo, tak abychom co možná nejméně ovlivňovali motivaci žáků, a tím i jejich výkony. Po ukončení hodiny se žáci budou moci zeptat na svá hodnocení.

3.7 Analýza dat

Získaná data budou analyzována statistickými veličinami modus (nejčastěji se opakující hodnota) a aritmetický průměr. Závislost mezi IHD a IHV bude analyzována pomocí lineární regrese.

3.8 Vyhodnocení

Pro hodnocení žáků použijeme numerickou škálu. Žáka budeme hodnotit známkou od 1 – 5, kde 1 je nejlepší (pozitivní výsledek) a 5 nejhorší (negativní výsledek). Každý stupeň škály odpovídá verbálnímu popisu uvedenému výše. Žák bude hodnocen třemi pozorovateli, tedy obdrží 3 různé, nebo stejné známky. Výsledkem bude hodnota, která se vyskytla vícekrát. V případě rozdílného hodnocení všech tří pozorovatelů, bude výslednou hodnotou medián, tedy hodnota, která se nachází uprostřed. Celkové hodnocení třídy provedeme pomocí určení modu a mediánu v jednotlivých hodnoceních, které budeme porovnávat mezi třídami. Dále porovnáme výkony chlapců a děvčat v IHD i IHV pomocí statistické veličiny medián. Ze všech výsledků jednotlivců v IHD spočítáme medián, který poté budeme porovnávat z IHV pomocí lineární regrese, čímž získáme hodnotu závislosti IHV na IHD.

4 VÝSLEDKOVÁ ČÁST

4.1 Výsledky 1. skupiny

V následujících tabulkách jsou uvedeny výsledky testů dovedností a IHV žáku 6. třídy ZŠ Žitomířská 885, v Českém Brodě. Tyto výsledky jsme získali pomocí hodnocení jednotlivých pozorovatelů (viz příloha) V prvním sloupci je uvedeno pohlaví žáků, v druhém sloupci jsou uvedena pořadová čísla žáků, pod kterými jsme žáky hodnotili. V dalších sloupcích jsou uvedeny výsledky, kterých žáci dosáhli. Na konci tabulky jsou pod sloupci vypsány průměrné hodnoty jednotlivých činností.

Tabulka č.1 Výsledky jednotlivců v házené 1.skupina

Pohlaví	Provozovaný sport	Pořadové číslo	Vedení míče	Přihrávka / střelba	Přijetí míče	Herní výkon
Žena		1	4	5	3	3
Žena		2	4	5	4	4
Žena		3	5	4	4	4
Žena		4	4	3	4	4
Žena		5	4	5	3	3
Žena		6	5	3	4	4
Žena		7	3	3	4	4
Žena		8	3	3	4	4
Muž	Florbal	9	1	1	1	1
Muž		10	3	3	2	2
Muž		11	3	3	2	3
Muž		12	3	3	2	3
Muž		13	5	4	5	5
Muž		14	3	3	2	2
Muž		15	2	2	2	2
Průměry		XXX	3,46	3,33	3,06	3,26

Z výsledků uvedených v tabulce je podle průměrných známek zřejmé, že skupina dosahovala nejlepších výsledků v činnostech přijetí míče. Nejhůře si pak skupina vedla v činnosti vedení míče. Výsledky modů u jednotlivých činností jsou tyto:

- Vedení míče 3
- Přihrávka / střelba 3
- Přijetí míče 4
- Herní výkon 4

Z výsledných modů můžeme pozorovat, že skupina dosahovala nejčastěji hodnocení 3 v činnostech vedení míče a přihrávka /střelba. Přijetí míče a herní výkon byl nejčastěji hodnocen známkou 4.

Tabulka č. 2: Výsledky jednotlivců ve fotbale 1. skupina

Pohlaví	Provozovaný sport	Pořadové číslo	Vedení míče	Přihrávka / střelba	Přijetí míče	Herní výkon
Žena		1	4	4	4	3
Žena		2	4	4	3	3
Žena		3	5	4	5	4
Žena		4	4	2	3	2
Žena		5	4	3	4	3
Žena		6	5	4	5	4
Žena		7	4	5	5	4
Žena		8	3	3	4	3
Muž	Florbal	9	2	3	3	3
Muž		10	3	3	3	3
Muž		11	4	4	5	4
Muž		12	3	3	4	4
Muž		13	5	5	5	5
Muž		14	2	2	2	2
Muž		15	3	2	2	3
Průměry		XXX	3,66	3,4	3,8	3,33

Z výsledků uvedených v tabulce je podle průměrných známek zřejmé, že skupina byla nejlépe hodnocena v činnosti přihrávky/střelby. Nejhůře hodnocena byla v činnosti přijetí míče. Výsledky modů u jednotlivých činností jsou tyto:

- Vedení míče 4
- Přihrávka / střelba 3
- Přijetí míče 4
- Herní výkon 3

Z výsledných modů vyplývá, že nejhorší hodnocení obdržela skupina v činnosti přijetí míče a vedení míče. Hodnocení přihrávky / střelby bylo nejčastěji známkou 3. I přes to nejčastější známkou herního výkonu byla známka 3.

Tabulka č. 3: Výsledky jednotlivců ve florbalu 1. skupina

Pohlaví	Provozovaný sport	Pořadové číslo	Vedení míče	Přihrávka / střelba	Přijetí míče	Herní výkon
Žena		1	3	2	3	3
Žena		2	3	3	3	3
Žena		3	3	3	3	3
Žena		4	3	4	5	4
Žena		5	4	5	4	5
Žena		6	5	5	4	5
Žena		7	4	3	4	4
Žena		8	4	3	4	4
Muž	Florbal	9	1	1	2	1
Muž		10	3	3	3	3
Muž		11	4	3	4	4
Muž		12	3	2	3	4
Muž		13	4	5	5	5
Muž		14	2	1	2	2
Muž		15	2	2	2	2
Průměry		XXX	3,2	3	3,4	3,46

Z výsledků uvedených v tabulce je podle průměrných známek zřejmé, že skupina dosahovala nejlepšího hodnocení v činnosti přihrávka / střelba. Nejhůře hodnocena byla činnost přijetí míče. Výsledky modů u jednotlivých činností jsou tyto:

- Vedení míče 3
- Přihrávka / střelba 3
- Přijetí míče 4
- Herní výkon 4

Z výsledných modů vyplývá, že skupina byla nejhůře hodnocena v činnosti přijetí míče. V činnostech vedení míče a přihrávka / střelba byla skupina nejčastěji hodnocena známkou 3. Herní výkon byl nejčastěji hodnocen známkou 4.

Z výsledků uvedených výše můžeme konstatovat, že IHD a IHV je u všech tří SH na podobné úrovni. Musíme také konstatovat, že pouze jeden žák z této skupiny se aktivně ve svém volném čase věnuje sportovní hře a to florbalu. Zbytek skupiny se setkal s námi zkoumanými SH v prostředí školy, nebo v neorganizované volnočasové aktivitě. Žák s pořadovým číslem 9 provozující ve svém volném čase florbal byl nejlépe hodnocen z celé skupiny ve všech hodnoceních ve florbale a házené. Nejlepších hodnocení herních činností podle průměrných výkonů dosahovali žáci ve florbale, ale nejlepších hodnocení podle průměrných výkonů IHV dosahovali v házené.

Hodnocení skupiny podle modů bylo u všech tří sportu hodnoceno stejnými známkami, ovšem v různých činnostech. Ve florbale a házené byli známkou 4 hodnoceny činnosti přijetí míče a IHV. Známkou 3 byly hodnoceny činnosti vedení míče a přihrávka/střelba. Ve fotbale byly známkou 4 hodnoceny činnosti vedení míče a zpracování míče, známkou 3 pak byl hodnocen IHV a činnost přihrávky/střelby. Toto hodnocení nám ukazuje, které činnosti je s žáky nutné trénovat k dosažení požadovaných výstupů RVP.

Skupina jako celek nedosáhla v žádné hodnocené činnosti lepšího průměrného hodnocení než 3. To může být zapříčiněno více faktory. Jedním z nich je to, že se žáci se SH teprve seznamují a dost možná ještě zcela nepochopili principy těchto SH.

4.2 Výsledky 2. skupiny

Tabulka č.4: Výsledky jednotlivců v házené 2. skupina

Pohlaví	Provozovaný sport	Pořadové číslo	Vedení míče	Přihrávka / střelba	Přijetí míče	Herní výkon
Žena		1	4	4	4	4
Žena		2	5	4	4	4
Žena		3	3	5	4	5
Žena		4	4	4	5	5
Žena		5	4	4	4	5
Žena		6	5	4	4	5
Žena		7	4	3	3	4
Žena		8	4	3	2	3
Žena		9	3	2	2	2
Muž		10	3	2	2	4
Muž	Fotbal	11	3	2	3	3
Muž	Fotbal	12	2	1	2	1
Muž		13	3	2	3	3
Muž		14	2	2	2	2
Muž		15	2	3	1	3
Muž		16	2	2	2	3
Muž		17	2	2	2	3
Muž	Házená	18	1	1	1	1
Muž	Florbal	19	2	2	1	2
Muž	Házená	20	1	1	1	1
Průměry		XXX	2,95	2,7	2,6	3,1

Z průměrných výsledků uvedených v tabulce je zřejmé, že nejlepší hodnocení dosahovali žáci v činnosti přijetí míče. Nejhorších výsledků pak dosahovali v hodnocení činnosti vedení míče. Výsledky modů u jednotlivých činností jsou tyto:

- Vedení míče 2
- Přihrávka / střelba 2
- Přijetí míče 2

Z výsledných modů vyplývá, že IHD byli nejčastěji ohodnoceny známkou 2, ale při hodnocení IHV byli hodnoceni známkou 3.

Tabulka č. 5: Výsledky jednotlivců ve fotbale 2. skupina

Pohlaví	Provozovaný sport	Pořadové číslo	Vedení míče	Přihrávka / střelba	Přijetí míče	Herní výkon
Žena		1	3	3	3	3
Žena		2	4	4	4	5
Žena		3	4	5	5	5
Žena		4	4	5	5	5
Žena		5	4	4	4	5
Žena		6	4	3	3	4
Žena		7	5	4	4	5
Žena		8	3	2	2	3
Žena		9	3	2	2	3
Muž		10	3	2	2	3
Muž	Fotbal	11	2	1	1	2
Muž	Fotbal	12	1	1	1	1
Muž		13	3	3	3	3
Muž		14	2	1	1	2
Muž		15	3	2	2	2
Muž		16	3	3	3	3
Muž		17	3	3	3	4
Muž	Házená	18	3	2	3	2
Muž	Florbal	19	1	2	1	1
Muž	Házená	20	2	2	2	1
Průměry		XXX	3,05	2,85	2,8	3,1

Z průměrných výsledků vyplývá, že nejlépe hodnocena byla činnost přijetí míče, nejhůře pak byla hodnocena činnost vedení míče. Výsledky modů u jednotlivých činností jsou tyto:

- Vedení míče 3
- Přihrávka / střelba 2
- Přijetí míče 3
- Herní výkon 3

Z výsledků modů vyplývá, že v činnostech vedení míče a přijetí míče byli žáci hodnoceni nejčastěji známkou 3. Činnost přihrávka / střelba byla hodnocena známkou 2. IHV byl nejčastěji hodnocen známkou 3.

Tabulka č.6 Výsledky jednotlivců ve florbale 2. skupina

Pohlaví	Provozovaný sport	Pořadové číslo	Vedení míče	Přihrávka / střelba	Přijetí míče	Herní výkon
Žena		1	3	3	3	3
Žena		2	3	3	3	4
Žena		3	3	4	3	4
Žena		4	4	3	4	5
Žena		5	4	4	5	4
Žena		6	3	3	3	5
Žena		7	4	3	4	4
Žena		8	3	3	3	3
Žena		9	3	2	2	2
Muž		10	3	2	2	2
Muž	Fotbal	11	2	2	1	2
Muž	Fotbal	12	2	2	1	2
Muž		13	3	3	2	3
Muž		14	2	1	1	1
Muž		15	1	2	3	1
Muž		16	2	1	2	1
Muž		17	3	3	4	4
Muž	Házená	18	1	2	2	1
Muž	Florbal	19	1	1	1	1
Muž	Házená	20	1	1	1	1
Průměry		XXX	2,55	2,4	2,4	2,65

Z průměrných výsledků vyplývá, že žáci dosahovali nejlepších hodnocení v činnostech přihrávka/střelba a přijetí míče. Nejhůře byla hodnocena činnost vedení míče. Ovšem můžeme konstatovat velikou vyrovnanost mezi jednotlivými činnostmi. Výsledky modů jednotlivých činností jsou tyto:

- Vedení míče	3
- Přihrávka / střelba	3
- Přijetí míče	3
- Herní výkon	1

Z výsledků modů vyplývá, že žáci byli hodnoceni ve všech činnostech nejčastěji známkou 3, i přes to bylo však nejčastější hodnocení IHV 1.

Z výsledků uvedených výše můžeme konstatovat, že žáci byli průměrně nejlépe hodnoceni ve florbale. Nejhorších průměrných hodnocení dosahovali ve fotbale. Rozdíly v průměrných hodnoceních dosahují 0,5 známky. Musíme také konstatovat, že v této skupině se aktivně SH věnuje pět žáků. Žáci s pořadovým číslem 10 a 11 uvedli, že se aktivně věnují fotbalu, žák s pořadovým číslem 19 uvedl, že se aktivně věnuje florbalu a žáci s pořadovým číslem 18 a 20 se aktivně věnují házené. Celkově nejlépe hodnoceným žákem byl žák s pořadovým číslem 20, který se věnuje házené. Druhým nejlépe hodnoceným byl žák s pořadovým číslem 19, který se věnuje florbalu. Třetím nejlépe hodnoceným byl žák s číslem 11, který se věnuje fotbalu. Domnívám se, že tito žáci těchto výsledků dosáhli i díky transferu svých dovedností a znalostí ze svých SH, které poté aplikovali při provedení testů i při utkání.

Celkově vůbec nejlépe hodnocenými činnostmi byla přihrávka / střelba a přijetí míče ve florbale, kde žáci dosahovaly průměrných známek 2,4. Nejhoršího průměrného hodnocení dosahovali žáci v činnosti vedení míče ve fotbale s průměrnou známkou 3,05. Z tohoto hodnocení vyplývá, že skupina jako celek dosahuje ve většině hodnocených činností lepšího hodnocení než 3. Hůře hodnoceny byly pouze IHV v házené a fotbale a již zmiňované vedení míče ve fotbale. Tato hodnocení se však pohybují těsně nad průměrným hodnocením 3,0. V porovnání s očekávanými výstupy RVP by skupina jako celek pomocí průměrných hodnocení tyto výstupy zjevně splnila. Ovšem očekávané výstupy RVP by měl splňovat každý žák, a to bohužel všichni žáci nesplňují.

4.3 Celkové hodnocení chlapců a dívek

Tabulka č.7 Porovnání dívek a chlapců celkem.

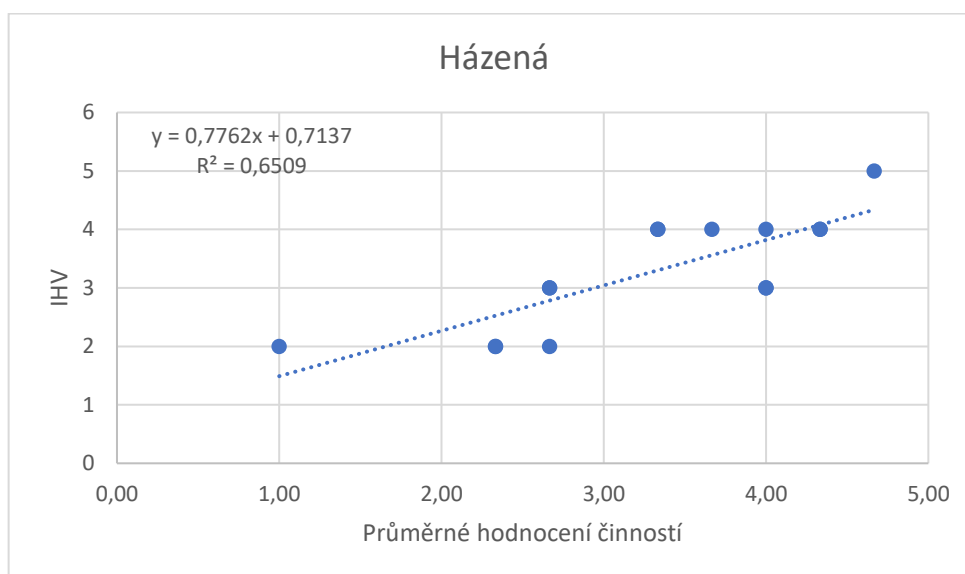
SH	činnost	chlapci	dívky
Házená	vedení	2,38	4
	přihrávka/střelba	2,22	3,7
	přijetí	2	3,64
	IHV	2,33	4,05
Fotbal	vedení	2,72	3,94
	přihrávka/střelba	2,55	3,58
	přijetí	2,44	4
	IHV	2,67	3,76
Florbal	vedení	2,33	3,47
	přihrávka/střelba	2,17	3,29
	přijetí	2,39	3,53
	IHV	2,33	3,83

Pro srovnání hodnocení chlapců a dívek jsme vytvořili tabulku s průměrným hodnocením chlapců a dívek v IHD a IHV. Z tabulky je patrné, že chlapci dosahují lepšího hodnocení než dívky, a to ve všech hodnocených činnostech i IHV. Hodnocení chlapců se pohybuje v rozmezí 2,0 – 2,72. Hodnocení dívek se pohybuje v rozmezí 3,29 – 4,05. Rozdíl v dosahovaném hodnocení dívek a chlapců je pravděpodobně způsoben jinými zájmovými aktivitami dívek, než jsou SH. Ovšem alarmující je skutečnost, že dívky v hodnocení jedné z nejlépe transferovaných dovedností hodu a chycení míče, tedy přijetí míče v házené a přihrávce / střelbě v házené, dosahují tak špatných hodnocení. Tento fakt přisuzuji nedostatečnému vedení ke sportu ze stran rodiny a poté zjevnému nezvládnutí úplných základů míčových dovedností jako je házení a chytání míče, které se vyučuje již na prvním stupni základních škol. Přitom právě v období mladšího školního věku žáci získávají nové dovednosti nejrychleji. Tedy v tomto období by bylo zapotřebí zaměřit se na základní pohybové dovednosti jako takové, aby se žáci mohli věnovat na druhém stupni zajímavějším a zábavnějším cvičením v TV, než je učení se házení a chytání míče.

4.4 Analýza závislosti

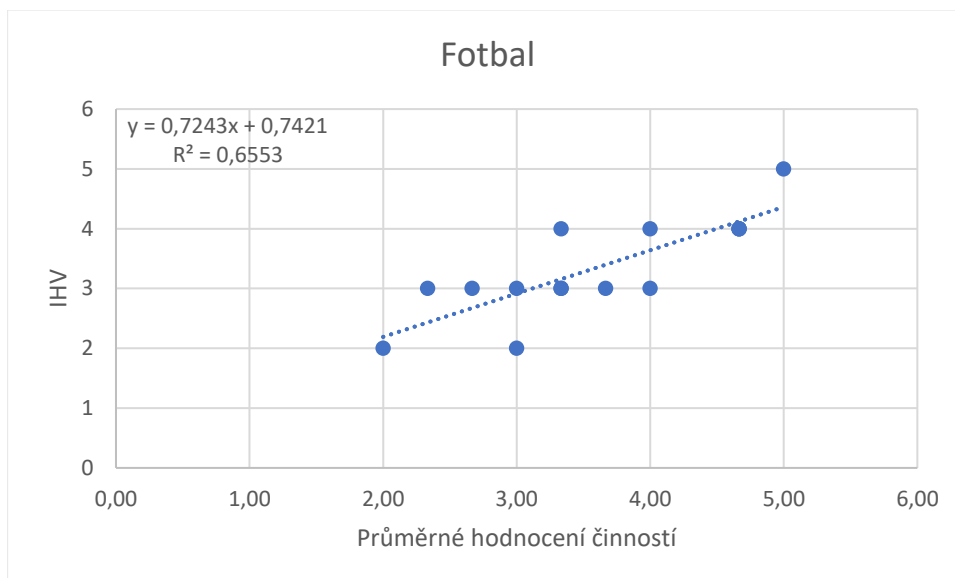
K analýze závislosti mezi hodnocenými činnostmi a IHV jsme použili lineární regresi. Do grafu vkládáme průměrnou známku ze všech činností, tedy průměrné hodnocení veškerých hodnocených činností a známku z hodnocení IHV. Pomocí umístění bodů v grafu můžeme určit sílu závislosti těchto proměnných. Zároveň je v grafu uveden koeficient závislosti, který uvádí, jak silná tato závislost je v procentech. Vytvořili jsme pro každou skupinu tři grafy, tedy pro každou SH dva grafy.

4.4.1 1. Skupina

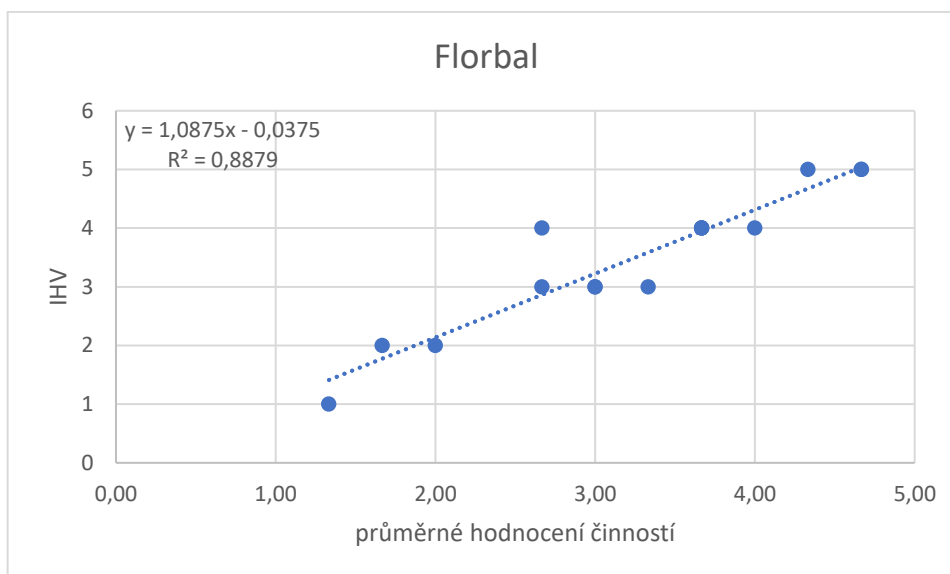
Graf č.1: Závislost IHV na IHD v házené 1. skupina

Podle tohoto grafu a výsledku byla závislost mezi průměrným hodnocením činností a IHV 65,09 %

Graf č.2: Závislost IHV na IHD ve fotbale 1. skupina

Podle tohoto grafu a výsledku byla závislost mezi průměrným hodnocením činností a IHV 65,53 %

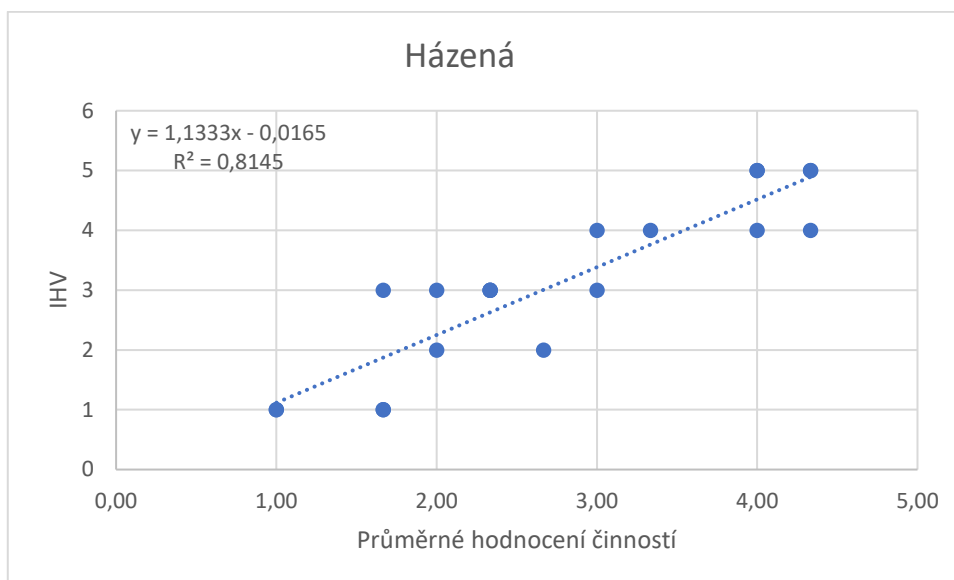
Graf č.3: Závislost IHV na IHD ve florbale 1. skupina

Podle tohoto grafu a výsledku byla závislost mezi průměrným hodnocením činností a IHV 88,79 %

Výsledky vyplývající z grafů poukazují na to, že žáci v házené a fotbale často dosahovali různého hodnocení v IHD a IHV. V hodnocení florbalu žáci většinou dosahovali hodnocení v IHV stejného jako průměrného hodnocení všech IHD.

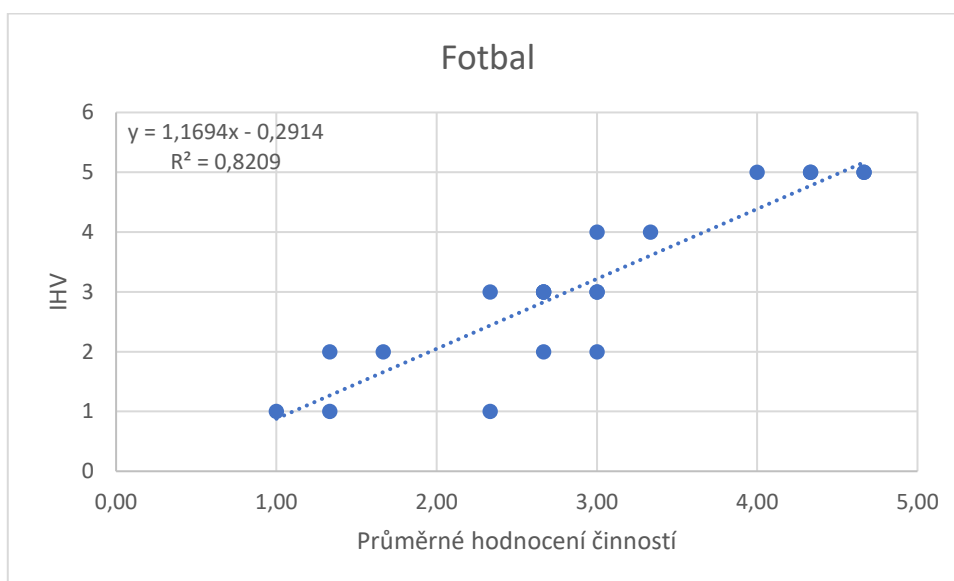
Nízké procento závislosti je spojeno zejména s hodnocením IHV, neboť hodnocení IHV je komplexnější a skládá se z více proměnných než jen IHD.

4.4.2 2. Skupina

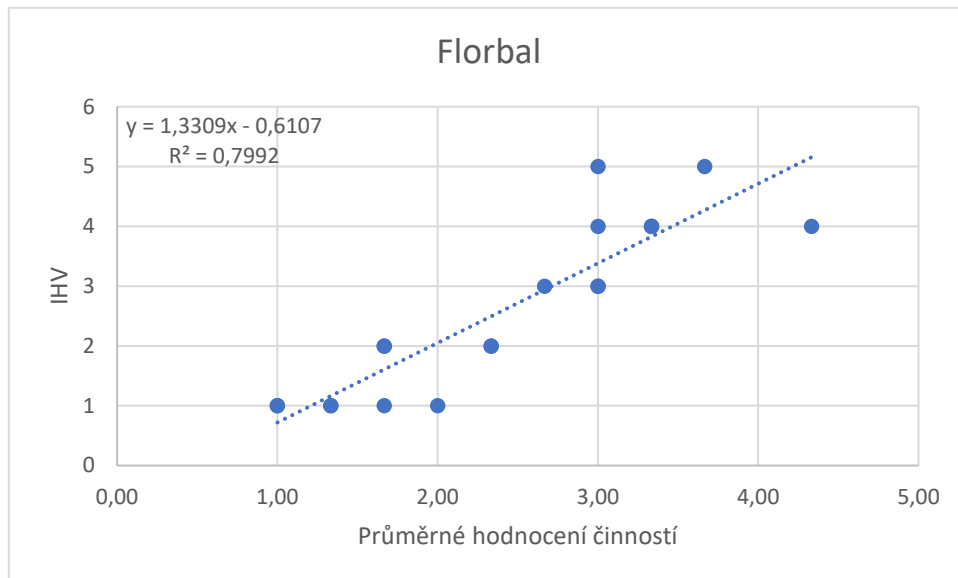
Graf č.4: Závislost IHV na IHD v házené 2. skupina

Podle tohoto grafu a výsledku byla závislost mezi průměrným hodnocením činností a IHV 81,45 %

Graf č. 5: Závislost IHV na IHD ve fotbale 2. skupina

Podle tohoto grafu a výsledku byla závislost mezi průměrným hodnocením činností a IHV 82,09 %

Graf č.6: Závislost IHV na IHD ve florbale 2. skupina

Podle tohoto grafu a výsledku byla závislost mezi průměrným IHD a IHV 79,92 %

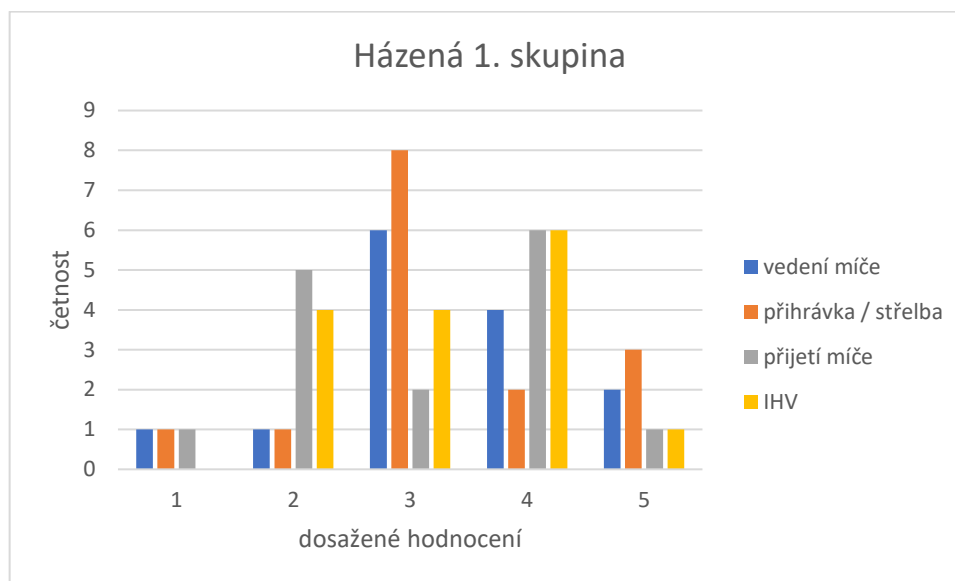
Výsledky vyplývající z grafů poukazují na to, že průměrné IHD se podobaly hodnocení IHV. Závislost mezi průměrným IHD a IHV přesahovala ve všech SH 79 %.

Vysoké procento závislosti ukazuje, že v této skupině hodnocení IHV velmi záviselo na hodnocení IHD. To je zřejmě způsobeno i pochopením žáků podstaty zkoumaných SH, a tedy i správného pohybu a plnění herních úkolů v utkáních. Pravděpodobným důvodem tohoto rozdílu je, že se žáci druhé skupiny se sledovanými dovednostmi setkávali při výuce delší dobu, než skupina první, a tedy je umí lépe a mohla se více soustředit na „hraní“

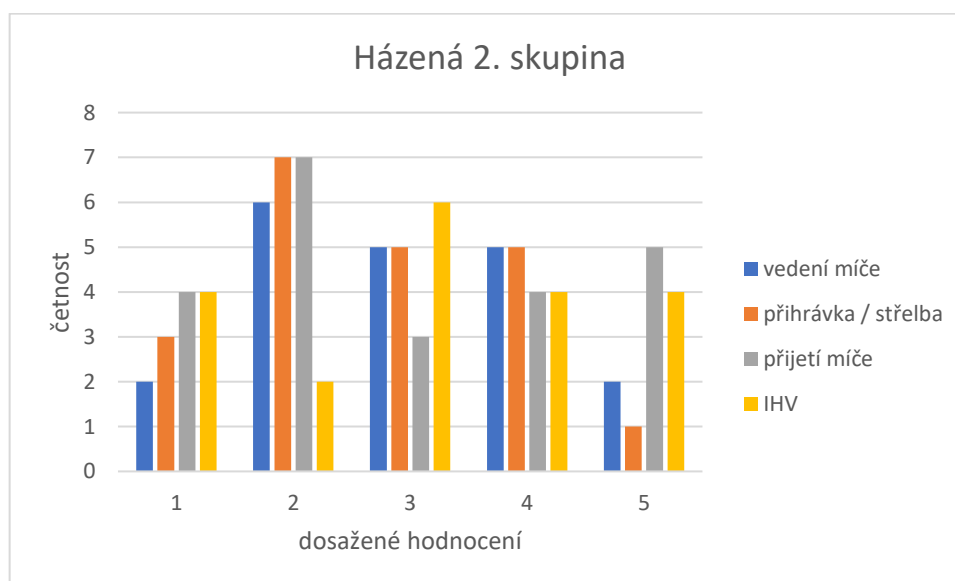
4.5 Porovnání testovaných skupin

První testovaná skupina byla tvořena žáky 6. třídy, druhá skupina byla tvořena žáky 9. třídy. Veškerá testování byla pro obě skupiny identická. Už na začátku výzkumu se daly předpokládat určité výkonnostní a dovednostní rozdíly, které jsou spojené zejména s absolvovanými jednotkami TV. Z výsledků je patrné, že jako skupina dosahovala lepších výsledků skupina druhá. Jako jednotlivci, až na výjimky, měla druhá skupina také

lepší hodnocení, a to většinou ve všech hodnocených parametrech, jak je patrné z následujících grafů.

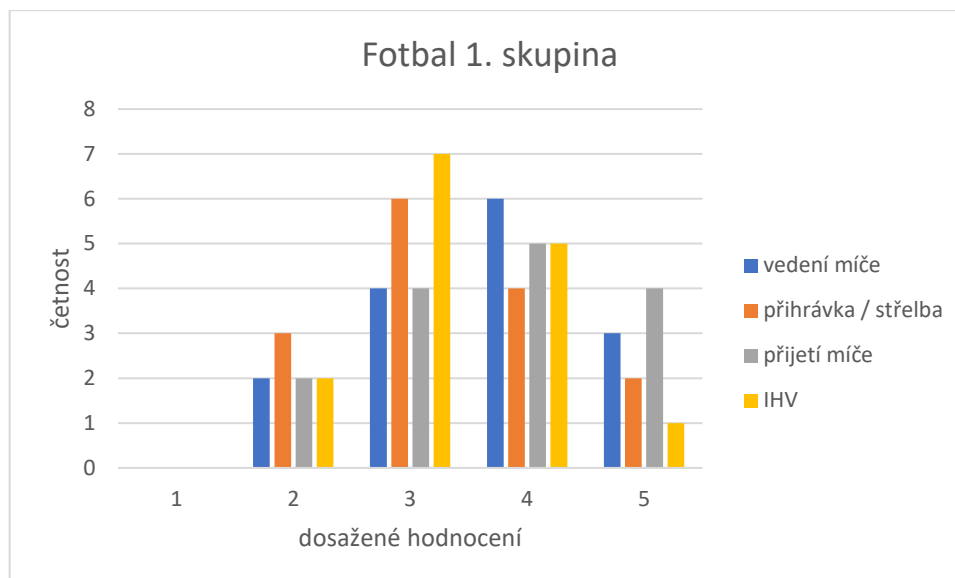

Graf č.7: Četnosti dosaženého hodnocení v házené 1. skupina

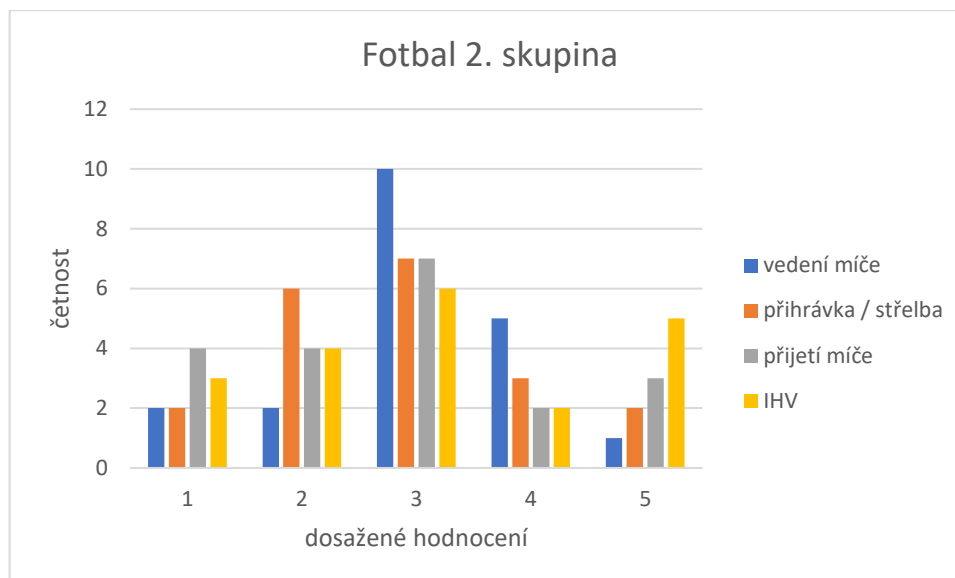

Graf č.8: Četnosti dosaženého hodnocení v házené 2. skupina

V házené se trendy v získaných hodnoceních obou skupin liší, první skupina dosahuje nejvyšších četností v dosažených hodnocení ve vedení míče, přihrávce a střelbě v hodnocení 3. IHV a přijetí míče bylo nejčastěji u této skupiny hodnoceno známkou 4. Druhá skupina dosahovala nejvyšší četnosti hodnocení v hodnocení 2 v činnostech vedení míče, přihrávka/střelba, přijetí míče, v hodnocení IHV dosahovali žáci nejčastěji hodnocení 3. V druhé skupině se ale častěji objevuje hodnocení 5, a to ve vedení míče, přijetí míče a IHV.

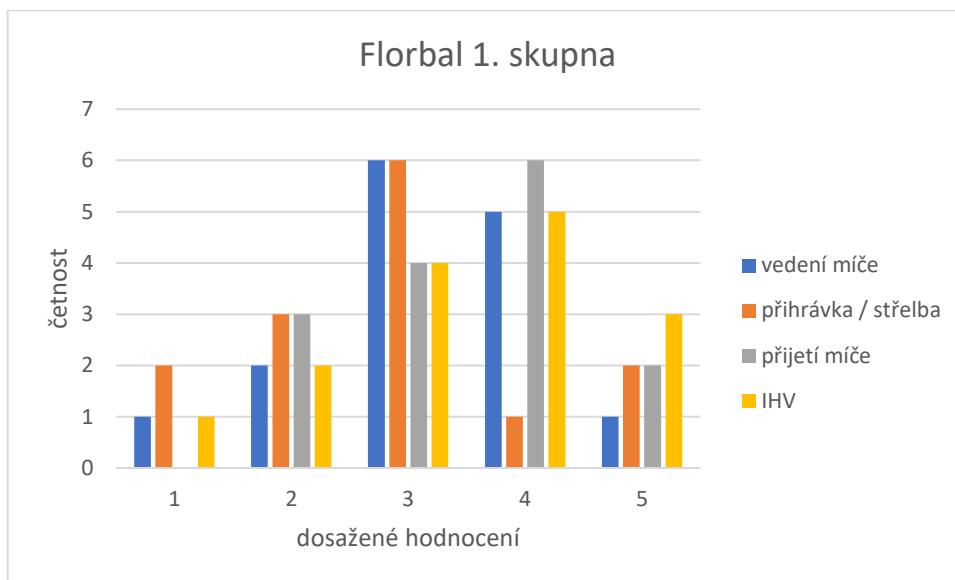
Graf č.9: Četnosti dosaženého hodnocení ve fotbale 1. skupina

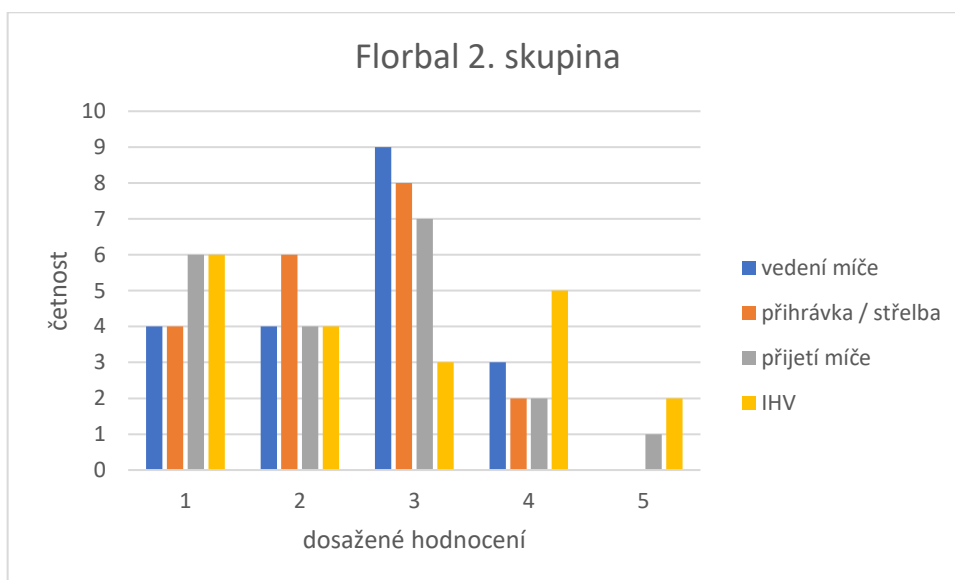
Graf č. 10: Četnosti dosaženého hodnocení ve fotbale 2. skupina

Ve fotbale se taktéž trend dosaženého hodnocení lišil. Žádný žák z první skupiny nedosáhl na hodnocení 1. Nejčastěji byli žáci hodnoceni známkami 3 v IHV a činnosti přihrávka / střelba. V činnosti vedení míče a přijetí míče byli žáci nejčastěji hodnoceni známkou 4. První skupina obsáhla ve všech hodnocených proměnných pouze čtyři škály. Nejlépe hodnocenou činností byla přihrávka / střelba, známkou 2, a to ve třech případech. Nejhůře hodnocenou činností bylo přijetí míče, které bylo hodnoceno známkou 5, a to ve čtyřech případech. Druhá skupina obsáhla celou hodnotící škálu ve všech hodnocených činnostech i IHV. Veškeré hodnocené činnosti a IHV byly nejčastěji hodnoceny známkou

3. Známkou 1 bylo hodnoceno nejčastěji přijetí míče, a to ve čtyřech případech. Což je ovlivněno i přítomností dvou žáků, kteří se fotbalu věnují. Oproti tomu nejhorší hodnocení bylo uděleno v pěti případech u hodnocení IHV. To může být způsobeno nezvládnutím základních principů této SH nebo jejich nepochopením. Faktorem může být i nechuť některých žáků k této SH.

Graf č.11: Četnosti dosaženého hodnocení ve florbale 1.skupina

Graf č.12: Četnosti dosaženého hodnocení ve florbale 2. skupina

Trendy v dosažených hodnoceních ve florbalu jsou u obou skupin velice odlišné. První skupina obsáhla ve třech ze čtyř hodnocených proměnných celou hodnotící škálu.

Známkou 1 bylo hodnoceno vedení míče 1x, přihrávka 2x a IHV 1x. Žáci dosahovali nejčastěji hodnocení za 3 v činnosti vedení míče a přihrávka / střelba. Hodnocení za 4 žáci nejčastěji dosahovali v činnosti přijetí míče a IHV. Bohužel IHV byl také 3x hodnocen známkou 5. Druhá skupina byla v hodnocených činnostech hodnocena známkou 3. V hodnocení IHV byli žáci nejčastěji hodnoceni známkou 1. To je způsobeno jednak vysokou četností žáků, kteří obdrželi hodnocení zkoumaných činností lepší než tři. To může být důsledkem herní praxe, kterou žáci získali na školou pořádaných vánočních florbalových turnajích.

5 DISKUZE

Školu, na které probíhal výzkum jsem si vybral z důvodu, že jsem ji sám navštěvoval. Tato škola má dostatečné vybavení a zázemí. Navíc vím, že ředitel školy Mgr. J. S., který je aprobační tělocvikář, sdílí mou oblibu ve sportovních hrách. Díky tomu mi bylo poskytnuto veškeré vybavení.

V diskuzi bych rád blíže popsal kritické body našeho výzkumu a shrnul jeho výsledky. Po vypracování teoretické části práce byly vybrány jednotlivé testy a vytvořeny hodnotové škály k jednotlivým činnostem. Jako problematické se ukázalo vybrání vhodného termínu k testování. Termín mi byl doporučen ředitelem školy na sportovní den, který se konal 28.6.2017. Díky tomu jsme měli dostatek času na provedení testování, které se konalo na betonovém házenkářském hřišti.

Jako problematické se ukázalo i provádění veškerého testování v jeden den, protože bylo prováděno testování a hráno utkání ve třech sportovních hrách. To pro žáky nebylo jednoduché po fyzické stránce, ale i po stránce koncentrace. I přes to většina žáků dosahovala nejlepšího hodnocení ve florbale, který byl hodnocen jako poslední. Ideálním řešením by bylo provést měření ve třech jednotkách TV, kdy každá jednotka by byla zaměřena na jednu SH. Bohužel z časových důvodů toto nebylo možné. Domnívám se ale, že i přes tyto nelehké podmínky, žáci předvedli své nejlepší možné výkony, kterých jsou schopni.

Největším problémem u výzkumu však bylo získání veškerých informovaných souhlasů, které musely být podepsány od zákonných zástupců testovaných žáků. I přes několika násobné upozornění a připomínání žáci na tyto souhlasy zapomínali. Proto jsem se osobně účastnil třídních schůzek, kde jsem tyto podpisy sháněl. Ředitel školy s výzkumem souhlasil a sám se divil, k čemu potřebuji tyto informovaný souhlas, když rodiče na začátku školního roku podepisují svolení k těmto výzkumům probíhajících na půdě školy. Navíc se jedná o neinvazivní metodu výzkumu. V testování bylo obsaženo pouze učivo, které se shoduje s RVP, a tedy i s ŠVP. Žákům jsem vysvětlil podstatu prováděného výzkumu, ti k tomuto výzkumu přistupovali většinou zodpovědně a s nadšením.

V hodnocení všech pozorovatelů nedocházelo k velkým odchýlkám. V hodnocení těchto pozorovatelů se hodnocení lišilo maximálně o 1 bod. Proto se domnívám, že hodnocení bylo provedeno celkem kvalitně a výsledky tím byly celkem objektivizovány.

Výzkum by dosahoval vyšší kvality při zkoumání větších souborů, nebo kdyby byl výzkum prováděn na více školách, tak aby bylo možno tyto školy porovnat a zároveň dosáhnout větší vypovídající hodnoty s ohledem na RVP.

Dívky a chlapci se účastnili výzkumu za stejných podmínek, a proto se hodnotící škály pro chlapce a dívky neliší. Veškerí žáci zadání jednotlivých pohybových úkolů bez problémů pochopili. S fakty ohledně hodnocení byli seznámeni ještě před provedením testů. Největším problémem u provádění testů byla plynulost provádění jednotlivých pohybových úkolů a u některých jedinců nekoordinovanost.

Z výsledků je zřetelné, že dívky dosahují ve všech hodnocení horších výsledků. To může být způsobeno více faktory. Domnívám se, že největším faktorem je obecný nezájem dívek tohoto věku o SH, ale jejich zájem o jiné pohybové činnosti například tanec či aerobik.

Obecně můžeme konstatovat, že děti potřebují pozitivní vzory, a proto je dobré, pokud rodiče sami sportují a své děti do sportu také zapojují. Na nižších stupních vzdělávání jsou pohybové aktivity ovlivněny i vysokými nároky na bezpečnost dětí. Důsledkem těchto opatření může být i menší objem dětmi osvojených činností.

Řešením tohoto problému by mohlo být prosazení vyučování TV pouze učiteli, kteří k tomuto předmětu mají potřebné znalosti a kvalifikaci. Dalším řešením by mohlo být propojení místních sportovních klubů se školou, toto spojení by mohlo fungovat podobně jako odpolední kroužky. V současnosti na spoustě škol probíhá program ministerstva školství hodina pohybu navíc. Tento projekt je koncipován pro děti od 1. do 3. třídy. Náplní tohoto projektu jsou právě SH, a proto si myslím, že bude velmi zajímavé v budoucnu provést ověření přínosu tohoto projektu. Myslím si, že tento projekt má velký potenciál s ohledem na získání dětí pro pohybové aktivity, a především sportovní hry.

Jak je uvedeno výše, rozdíly mezi skupinami, ale i mezi pohlavími byly znatelné. To je zjevně i způsobeno nevyrovnaností obou skupin. Bohužel se tohoto výzkumu z různých důvodů nezúčastnili všichni žáci z ročníku, a proto musíme brát tyto výsledky s rezervou. V 1. skupině se účastnilo výzkumu 15 žáků z toho 8 dívek a 7 chlapců. Pouze jeden chlapec z této skupiny se ve svém volném čase věnuje SH a to florbalu. Ve druhé skupině se účastnilo výzkumu 20 žáků z toho 9 dívek a 11 chlapců. V této skupině se ve svém volném čase SH věnuje 5 žáků. Dva se věnují házené, dva fotbalu a jeden žák se věnuje florbalu. Tito žáci patřili ve všech hodnoceních k nejlepším, a proto vylepšili

výsledky celé skupiny jako celku. Tito chlapci měli výhodu oproti ostatním žákům v testování díky tomu, že se pravidelně pohybují v utkáních SH, kde se podmínky a prostředí neustále mění, a proto se v herních situacích dokáží rychle zorientovat a situace vyřešit. Proto v hodnocení IHV dosahovali výborných hodnocení.

V následující tabulce je znázorněno průměrné hodnocení obou skupin rozdělených podle pohlaví.

Tabulka č.8: Celkové porovnání skupin podle pohlaví

		Dívky		Chlapci	
SH	činnosti	1. skupina	2. skupina	1.skupina	2. skupina
Házená	vedení	4	4	2,85	2,09
	přihrávka/střelba	3,87	3,66	2,71	1,9
	přijetí	3,75	3,55	2,28	1,81
	hra	3,75	4,33	2,71	2,09
Fotbal	vedení	4,13	3,78	3,14	2,45
	přihrávka/střelba	3,5	3,67	3,14	2,18
	přijetí	4,13	3,89	3,28	1,9
	hra	3,25	4,23	3,43	2,18
Florbal	vedení	3,63	3,33	2,71	1,9
	přihrávka/střelba	3,5	3,11	2,42	1,81
	přijetí	3,88	3,22	3	1,72
	hra	3,88	3,78	3	1,72

Z tabulky vyplývá, že hodnocení dívek z obou skupin nedosahovalo velkých rozdílů. V některých hodnoceních jsou dokonce hůře hodnoceny starší dívky než jejich mladší spolužačky. To jsou hodnocení IHV v házené a fotbale. To je zřejmě způsobeno nechutí dívek hrát, protože v hodnocení IHD dosahují podobného nebo lepšího hodnocení.

Oproti tomu v hodnocení chlapců je patrný velký rozdíl. Hodnocení chlapců 1. skupiny se pohybuje v rozmezí od 2,28 – 3,43. Hodnocení chlapců 2. skupiny se pohybuje v rozmezí od 1,72 – 2,45. Žáci první skupiny dosahovali nejlepšího hodnocení v házené, což může být způsobeno mírou transferu základní míčových dovedností (hození míče, chycení míče). Žáci první skupiny dosahovali nejlepšího hodnocení ve florbale. To je zjevně způsobeno motivací, kterou žáci této školy mají,

neboť škola pořádá každoročně vánoční florbalový turnaj tříd. Tento turnaj je pro žáky velmi prestižní.

6 ZÁVĚR

Z výzkumu v mé bakalářské práci vyplývá:

Hypotéza č.1 byla potvrzena. Žáci, kteří dosahovali lepšího hodnocení v IHD dosahovali i lepšího hodnocení IHV než žáci, kteří při plnění IHD nebyli tak úspěšní. To se potvrdilo ve všech sledovaných SH.

Hypotéza č.2 potvrzena nebyla. Žáci, kteří obdrželi v některém z hodnocení IHV hodnocení 4 a hůře očekávané výstupy RVP nenaplnují.

Tato bakalářská práce může být zrcadlem pro učitele a žáky vybrané základní školy. Z výsledků vyplývá, že pokud učitelé ale i žáci pracují správně, tak jejich konání má smysl a žáci jsou schopni hrát SH.

Přínos této práce může být reflexí pro učitele tělesné výchovy, kteří pochybují o tom, jestli do hodin zařazovat nácvik individuálních herních dovedností. Jak z výzkumu vyplývá, individuální herní dovednosti u žáků základních škol velice ovlivňují kvalitu individuálního herního výkonu. Proto doporučuji pravidelně se věnovat procvičování herních dovedností SH. Úroveň těchto dovedností doporučuji ověřovat pomocí utkání, popřípadě komplexnějšími testy, kde je zapojeno více individuálních herních dovedností, aby bylo co nejvíce napodobeno prostředí utkání.

Jako vedlejší efekt při vypracování práce mohu považovat i to, že se žáci seznámili s testováním individuálních herních dovedností a získali zpětnou vazbu.

V budoucnu by bylo zajímavé provést podobné ověření IHD a IHV se dvěma skupinami, které by byly vyučovány během roku odlišnými styly vyučování.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BĚLKA, Jan a Kristýna SALČÁKOVÁ. *Nebojme se házené: didaktika a metodika házené*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3419-3.
2. ČÁP, Jan: *Psychologie pro učitele*, Praha, SPN 1980
3. DOVALIL, Josef. *Lexikon sportovního tréninku*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1404-5
4. FAJFER, Zdeněk. *Trenér fotbalu mládeže (6-15 let)*. Praha: Olympia, 2005. ISBN 80-7033-933-0.
5. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
6. JANČÁLEK, Svatopluk, František TÁBORSKÝ a Jana ŠAFAŘÍKOVÁ. *Kapitoly z teorie a didaktiky házené II*. Praha: státní pedagogické nakladatelství, 1974. Učební texty vysokých škol
7. JANSÁ, Petr. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2026-8.
8. JANSÁ, Petr, Josef DOVALIL a Václav BUNC. *Sportovní příprava: vybrané kinantropologické obory k podpoře aktivního životního stylu*. Rozš. 2. vyd. Praha: Q-art, 2009. ISBN 978-80-903280-9-9.
9. KYSEL, Jiří. *Florbal: kompletní průvodce*. Praha: Grada, 2010. Sport extra. ISBN 978-80-247-3615-0.
10. MĚKOTA, Karel a Petr BLAHUŠ. *Motorické testy v tělesné výchově*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983. Učebnice pro vysoké školy.
11. MĚKOTA, Karel a Roman CUBEREK. *Pohybové dovednosti – činnosti – výkony*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1728-8
12. PERIČ, Tomáš. *Sportovní příprava dětí*. Nové, aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2012. Děti a sport. ISBN 978-80-247-4218-2.
13. PSOTTA, Rudolf a Michael VELENSKÝ. *Základy didaktiky sportovních her*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1694-0.
14. RYCHTECKÝ Antonín a Ludmila FIALOVÁ. *Didaktika školní tělesné výchovy*. 2. přeprac. Vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-659-7.

15. SKALKOVÁ, Jarmila. *Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu: Vysokoškolská učebnice pro studenty filozofických a pedagogických fakult.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství)
16. SKRUŽNÝ, Zdeněk. *Florbal: technika, trénink, pravidla hry.* Praha: Grada, 2005. Sport (Grada). ISBN 80-247-0383-1.
17. TÁBORSKÝ, František. *Herní výkon (pojem - pozorování - hodnocení).* Praha: Olympia, 1981.
18. TÁBORSKÝ, František. *Základy teorie sportovních her: učební text pro bakalářské studium.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. ISBN 80-86317-48-x.
19. TŮMA, Martin a Jiří TKADLEC. *Házená: herní trénink, kondiční trénink, příprava a herní cvičení. 2. doplň. vyd.* Praha: Grada, 2010. ISBN 80-247-0219-3.
20. VOTÍK, Jaromír a Jiří ZALABÁK. *Trenér fotbalu "C" licence: (učební texty pro vzdělávání trenérů okresních fotbalových svazů). 3., upr. vyd.* Praha: Olympia, 2006. ISBN 80-7033-962-4.

Internetové odkazy

21. Florbal [online] wikipedia.org. [cit.2017-05-10]. Dostupné z www: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Florbal>
22. IFF, *Floorball youth start up kit* :[online, pdf] dostupné z: <http://www.floorball.org/Materiaalit/Floorball%20Youth%20Start%20Up%20Kit.pdf>
23. LUND, Allan a Dietrich SPÄTE. *Teaching handbal at school.* [online]. IHF, 2012
24. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.* [online]. Praha MŠMT, 2016. 165 s. [cit.2017-07-22]. Dostupné z www https://www.nuv.cz/uploads/RVP_ZV_2016.pdf
25. *Školský zákon*[online]. Praha MŠMT, 2017. [cit. 2017-08-21]. Dostupné z www: <https://msmt.cz/file/39574/download/>
26. *The basic techniques.* [online]. FIFA, [cit. 2017-06-15]. Dostupné z www: <http://grassroots.fifa.com/en/for-coach-educators/technical-elements-for-grassroots-education/the-basic-techniques/the-basic-techniques.html#c1633>)

27. Zápočtové požadavky z házené (Sportovní hry II) [online]. FTVS, [cit. 2017-03-15]. Dostupné z www: <http://www.ftvs.cuni.cz/FTVS-747-version1-hazena.pdf>

8 SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázky:

Obrázek č. 1: Test vedení míče slalom.....	33
Obrázek č. 2: Komplexní IHD	34

Tabulky:

Tabulka č. 1: Výsledky jednotlivců v házené 1. skupina.....	40
Tabulka č. 2: Výsledky jednotlivců ve fotbale 1. skupina.....	41
Tabulka č. 3: Výsledky jednotlivců ve florbalu 1. skupina.....	42
Tabulka č. 4: Výsledky jednotlivců v házené 2. skupina.....	44
Tabulka č. 5: Výsledky jednotlivců ve fotbal 2. skupina.....	45
Tabulka č. 6: Výsledky jednotlivců ve florbale 2. skupina.....	46
Tabulka č. 7: Porovnání dívek a chlapců celkem.....	48
Tabulka č. 8: Celkové porovnání skupin podle pohlaví.....	59

Grafy:

Graf č. 1: Závislost IHV na IHD v házené 1. skupina.....	49
Graf č. 2: Závislost IHV na IHD ve fotbale 1. skupina.....	50
Graf č. 3: Závislost IHV na IHD ve florbale 1. skupina.....	50
Graf č. 4: Závislost IHV na IHD v házené 2. skupina.....	51
Graf č. 5: Závislost IHV na IHD ve fotbale 2. skupina.....	51
Graf č. 6: Závislost IHV na IHD ve florbale 2. skupina.....	52
Graf č. 7: Četnosti dosaženého hodnocení v házené 1. skupina.....	53
Graf č. 8: Četnosti dosaženého hodnocení v házené 2. skupina.....	53
Graf č. 9: Četnosti dosaženého hodnocení ve fotbale 1. skupina.....	54
Graf č. 10: Četnosti dosaženého hodnocení ve fotbale 2. skupina.....	54
Graf č. 11: Četnosti dosaženého hodnocení ve florbale 1. skupina.....	55
Graf č. 12: Četnosti dosaženého hodnocení ve florbale 2. skupina.....	55

9 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Souhlas etické komise UK FTVS.

Příloha č.2: Informovaný souhlas

Příloha č.3: Výsledková tabulka

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešteslavín

Žádost o vyjádření Etické komise UK FTVS

k projektu výzkumné, kvalifikační či seminární práce, zahrnující lidské účastníky

Název projektu: **Komparace výsledků testů herních dovedností a herního výkonu u žáků vybrané ZŠ**

Forma projektu: výzkumná práce - bakalářská práce

Období realizace: červen 2017 - červenec 2017

Předkladatel: Jan Kaňka

Hlavní řešitel: Jan Kaňka

Vydané práce (v případě studentské práce): PaedDr. Martin Tůma, Ph.D.

Popis projektu: Zvládnutí určité úrovně herních dovedností je předpokladem realizace herního výkonu v utkání na všech výkonnostních úrovních. Cílem práce bude posoudit, zda a případně jak výsledky v testech dovedností, jedná se o komplexní testy herních dovedností, z nichž některé jsou standardizované (vedení míče, střelba, převzetí míče), korelují s hodnocením herního výkonu ve sportovních hrách, konkrétně fotbalu, fotbalu a házené. Výzkum bude proveden u žáků druhého stupně základní školy Žitoměřická 888, Český Brod. Práce se bude opírat o komplexní dovednostní testování, standardizované testování v jednotlivých sportech a expertní hodnocení herního výkonu v utkání. Hodnocení bude provedeno na základě předem stanovených škál. V tomto testování budou zapojeni jak chlapci, tak děvčata. Testování bude absolvovat cca 60 žáků ve věku od 13 do 15 let. Zatížení při testování nepřesahuje zatížení v hodinách TV.

Zajištění bezpečnosti pro poskytnutí odborníky: Jedná se o neinvazivní metodu testování. Bezpečnost bude zajištěna pedagogickým dozorem v prostorách, kde standardně probíhá výuka tělesné výchovy. Rizika prováděného výzkumu nebudou vyšší než běžně očekávaná rizika u aktivit a testování prováděných v rámci tohoto typu výzkumu.

Etické aspekty výzkumu: Práce je zaměřena na žáky druhého stupně základní školy, jedná se tedy o nezletilé osoby.

Hlavním zájmem práce je zjištění úrovně dovedností těchto žáků. Osobní data budou anonymizována a po anonymizaci budou smazána. Výzkum zahrnuje volněcibilní skupinu nezletilých osob, protože, žáci v tomto věku by měli být schopni prokázat určitou úroveň dovedností s míčem. Přínosem pro skupinu bude poznání úrovně svých dovedností s následnou motivací k pravidelnému pohybu a rozvoji kompetencí z rámcových vzdělávacích programů. Osvojením si dovedností ze sportovních her, může být pro členy skupiny motivací pro provozování sportovních her jako pravidelné pohybové aktivity, což může přinést zdravotní benefity.

Informovaný souhlas: přiložen

Povinnosti všech účastníků výzkumu na straně řešitele je chránit život, zdraví, důstojnost, integritu, právo na sebezáchvu, soukromí a osobní údaje zkoumaných subjektů, a podílet se k tomu veškeré preventivní opatření. Odpovědnost za ochranu zkoumaných subjektů leží vždy na účastnících výzkumu na straně řešitele, nikdy na zkoumaných, byť dle své snahy k řešení na výzkumu. Všichni účastníci výzkumu na straně řešitele musí být v potaz etické, právní a regulační normy a standardy výzkumu na lidských subjektech, které platí v České republice, stejně jako ty, jež platí mezinárodně. Potvrdil, že tento popis projektu odpovídá návrhu realizace projektu a že při jakékoli změně projektu, zejména použitých metod, zešle Etické komisi UK FTVS revizovanou žádost.

V Praze dne: 28.6.2017

Podpis předkladatele:

Vyjádření Etické komise UK FTVS

Složení komise: **Předsedkyně:** doc. PhDr. Irena Parý Martínková, Ph.D.

Členové: prof. PhDr. Pavel Šlepička, DrSc.

doc. MUDr. Jan Heller, CSc.

PhDr. Pavel Hrástý, Ph.D.

Mgr. Eva Prokešová, Ph.D.

MUDr. Simona Majerová

Projekt práce byl schválen Etickou komisí UK FTVS pod jednacím číslem: 103/2017

dne: 28.6.2017

Etická komise UK FTVS zhodnotila předložený projekt a neshledala žádné rozpory a platnými zásadami, předpisy a mezinárodní směrnice pro provádění výzkumu zahrnujícího lidské účastníky.

Řešitel projektu splnil podmínky nutné k získání souhlasu Etické komise.

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6

podpis předsedkyně UK UK FTVS

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Vážený pane, vážená paní,

v souladu se Všeobecnou deklarací lidských práv, zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dalšími obecně závaznými právními předpisy (jakož jsou zejména Helsinská deklarace, přijatá 18. Světovým zdravotnickým shromážděním v roce 1964 ve znění pozdějších změn (Fortaleza, Brazílie, 2013); [Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování](#) (zejména ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb.) a [Úmluva o lidských právech a biomedicíně](#) č. 96/2001, jsou-li aplikovatelné), Vás žádám o souhlas s účastí Vašeho syna/dcery ve výzkumném projektu v rámci bakalářské práce s názvem: Komparace výsledků testů herních dovedností a herního výkonu u žáků vybrané ZŠ prováděné na UK FTVS a Základní škole Žitomířská 885, Český Brod.

1. Cílem práce je porovnání herních dovedností žáků, s následným přenosem dovedností do herní činnosti ve třech sportovních hrách – florbalu, fotbalu a házené. Práce bude prováděna na základě komplexních dovednostních testů, testování bude zaměřeno na převzetí míče, vedení míče a střelbu, testy budou expertně hodnoceny. Herní výkon poté bude hodnocen expertním pozorováním. Do testování budou zapojeni pouze žáci, kteří nemají od svého pediatra zakázanou aktivní účast na hodinách tělesné výchovy.
2. Jedná se o neinvazivní testování. Rizika prováděného výzkumu nebudou vyšší než běžně očekávaná rizika u aktivit a testování prováděných v rámci tohoto typu výzkumu, která jsou běžná v hodinách TV.
3. Testování bude probíhat v rámci hodin tělesné výchovy v měsíci květnu – ve třech vyučovacích hodinách.
4. Bezpečnost při testování bude zajištěna pedagogickým dozorem, standardně jako při běžné hodině TV.
5. Očekávaným výstupem práce je ověření hodnoty testů a jejich efektivitu pro praktické využití.
6. Testování nemají nárok na odměnu spojenou s testováním.
7. Práce bude zpracována formou bakalářské práce, kde budou veškeré údaje anonymizovány. Získaná fotodokumentace a videomateriál probandů bude upravena tak, aby nebyla možná jejich identifikace. Bude využita k ilustraci práce a po obhajobě práce bude z veškerých zařízení odstraněna.
8. Získaná data budou zpracovávána a bezpečně uchovávána v anonymní podobě a publikována v bakalářské práci, případně v odborných časopisech, monografiích a na konferencích, případně budou využita při další výzkumné práci na UK FTVS. Po anonymizaci budou osobní data smazána.
9. Účastníci výzkumu se budou moci seznámit s výsledky práce na UK FTVS, nebo po zažádání na základní škole Žitomířská 885, Český Brod.

V maximální možné míře zajistím, aby získaná data nebyla zneužita.

Jméno a příjmení předkladatele a hlavního řešitele projektu: Jan Kafka Podpis:

Jméno a příjmení osoby, která provedla poučení Podpis:.....

Prohlašuji a svým níže uvedeným vlastnoručním podpisem potvrzuji, že dobrovolně souhlasím s účastí ve výše uvedeném projektu a že jsem měl(a) možnost si řádně a v dostatečném čase zvážit všechny relevantní informace o výzkumu, zeptat se na vše podstatné týkající se účasti ve výzkumu a že jsem dostal(a) jasné a srozumitelné odpovědi na své dotazy. Byl(a) jsem poučen(a) o právu odmítnout účast ve výzkumném projektu nebo svůj souhlas kdykoli odvolat bez represí, a to písemně Etické komisi UK FTVS, která bude následně informovat předkladatele projektu.

Místo, datum

Jméno a příjmení účastníka Podpis:

Jméno a příjmení zákonného zástupce

Vztah zákonného zástupce k účastníkovi Podpis:

